

Bruselj, 19. junij 2026
(OR. en)

10602/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0059 (COD)

CODEC 1194
MIGR 164
JAI 834
COMIX 148
RELEX 850
PE 85

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega sistema za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ter razveljavitvi Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive Sveta 2001/40/ES in Odločbe Sveta 2004/191/ES – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu (Strasbourg, 15. do 18. junij 2026)

I. UVOD

Svet, Evropski parlament in Komisija so se v skladu z določbami člena 294 PDEU in Skupno izjavo o praktičnih ureditvah za postopek soodločanja¹ večkrat neformalno sestali, da bi dogovor o tem predlogu dosegli v prvi obravnavi.

¹ UL C 145, 30.6.2007, str. 5.

V zvezi s tem je predsednik Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (LIBE) Javier ZARZALEJOS (PPE, ES) v imenu odbora predstavil sporazumni predlog spremembe (predlog spremembe 4) k navedenemu predlogu uredbe, za katerega je poročevalec Malik AZMANI (Renew, NL) pripravil osnutek poročila. Dogovor o tem predlogu spremembe je bil dosežen na navedenih neformalnih sestankih. Poleg tega sta politični skupini Greens/EFA in The Left predložili predloge za zavrnitev predloga Komisije (predlog spremembe 2 oziroma 3). Politična skupina Renew je vložila postopkovni predlog², odbor LIBE pa je vložil zahtevo za glasovanje po delih osnutka zakonodajnega akta, o katerem se bo glasovalo le, če bo postopkovni predlog sprejet.

II. GLASOVANJE

Na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta 17. junija 2026 je bila sprejeta sporazumna sprememba (sprememba 4) k navedenemu predlogu uredbe. Drugi predlogi sprememb niso bili sprejeti.

Tako spremenjeni predlog Komisije, ki ga bo dokončno oblikovala pravnolingvistična služba, predstavlja stališče Evropskega parlamenta v prvi obravnavi, ki je navedeno v zakonodajni resoluciji iz priloge k temu dopisu³.

Stališče Parlamenta odraža predhodni dogovor med institucijami. Ko bo besedilo preučila pravnolingvistična služba, bi torej moral biti Svet pripravljen odobriti stališče Evropskega parlamenta.

Akt bi bil nato sprejet v besedilu, ki ustreza stališču Parlamenta.

² V skladu s členom 60(3) lahko politična skupina ali poslanci, ki dosegajo vsaj nizki prag, zahtevajo, da se na plenarnem zasedanju namesto o začasnem dogovoru glasuje o predlogih sprememb k osnutku zakonodajnega akta.

³ V različici stališča Parlamenta iz zakonodajne resolucije so spremembe predloga Komisije označene na naslednji način: deli, ki so bili besedilu Komisije dodani, so označeni s ***krepkim in poševnim tiskom***, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

P10_TA(2026)0207

Skupni sistem za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji (uredba o vračanju)

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega sistema za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ter razveljavitvi Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive Sveta 2001/40/ES in Odločbe Sveta 2004/191/ES (COM(2025)0101 – C10-0047/2025 – 2025/0059(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2025)0101),
- ob upoštevanju člena 294(2) in člena 79(2), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C10-0047/2025),
- ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju obrazloženega mnenja francoskega senata v okviru Protokola št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, v katerem izjavlja, da osnutek zakonodajnega akta ni v skladu z načelom subsidiarnosti,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 18. septembra 2025¹,
- po posvetovanju z Odborom regij,
- ob upoštevanju začasnega dogovora, ki ga je odobril pristojni odbor na podlagi člena 75(4) Poslovnika, in zaveze predstavnika Sveta v pismu z dne 10. junija 2026, da bo odobril stališče Evropskega parlamenta v skladu s členom 294(4) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
- ob upoštevanju člena 60 Poslovnika,
- ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A10-0048/2026),

¹ UL C, C/2026/33, 16.1.2026, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2026/33/oj>.

1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju;
2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;
3. naroči svoji predsednici, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi 17. junija 2026 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2026/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega sistema za vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ter razveljavitvi Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive Sveta 2001/40/ES in Odločbe Sveta 2004/191/ES*

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 79(2), točka (c), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom³,

* BESEDILO ŠE NI BILO PRAVNO-JEZIKOVNO FINALIZIRANO.

¹ UL C [...], [...], str. [...]

² UL C [...], [...], str. [...]

³ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. junija 2026.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija bi morala imeti kot območje svobode, varnosti in pravice skupno politiko vračanja državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja v Uniji. Učinkovita politika vračanja je ključni element verodostojnega sistema upravljanja migracij.
- (2) Ta uredba vzpostavlja skupni sistem za vračanje državljanov tretjih držav, ki ***nezakonito prebivajo v državah članicah***, ki temelji na skupnem postopku za vračanje, ***učinkovitem sodelovanju s tretjimi državami, obveznostih za nezakonito prebivajočega državljana tretje države, naboru instrumentov za upravljanje učinkovitega vračanja, vključno z ukrepi za spodbujanje vračanja***, ter na sodelovanju ■ med državami članicami.

- (2a) *V skladu s členom 72 Pogodbe o delovanju Evropske unije ta uredba ne vpliva na izpolnjevanje obveznosti, ki jih imajo države članice glede vzdrževanja javnega reda in miru ter zagotavljanja notranje varnosti.*
- (3) Da bi prispevali k izvajanju celovitega pristopa iz Uredbe (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta⁴, bi bilo treba vzpostaviti skupni sistem za učinkovito upravljanje vračanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav. Ta **skupni** sistem bi moral temeljiti na integriranem oblikovanju politik, da se zagotovita skladnost in učinkovitost dejavnosti in ukrepov, ki jih Unija in njene države članice sprejmejo v okviru svojih pristojnosti.

⁴ Uredba (EU) 2024/1351 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o upravljanju azila in migracij, spremembi uredb (EU) 2021/1147 in (EU) 2021/1060 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 604/2013 (UL L, 2024/1351, 22.5.2024, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj>).

- (4) Evropski svet dosledno poudarja pomen odločnega ukrepanja na vseh ravneh, da bi olajšali vrnitve iz Evropske unije, jih pospešili in povečali njihovo število. Oktobra 2024 je Komisijo pozval, naj čim prej predloži nov zakonodajni predlog.
- (5) V strateških smernicah za zakonodajno in operativno načrtovanje na območju svobode, varnosti in pravice, ki jih je Svet za pravosodje in notranje zadeve sprejel 12. decembra 2024, je poudarjeno, da je uspešna politika vračanja temeljni steber celovitega in verodostojnega azilnega in migracijskega sistema Unije. V ta namen strateške smernice pozivajo k razvoju in izvajanju odločnejšega in celovitejšega pristopa k vračanju, in sicer z nujno nadgradnjo pravnega okvira.

- (6) ■ Učinkovita politika vračanja bi morala zagotoviti skladnost s paktom o migracijah in azilu ter prispevati k njegovi celovitosti, pa tudi prispevati k upravljanju nezakonitega priseljevanja v Unijo in **preprečevanju** nedovoljenega gibanja nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav med državami članicami ob spoštovanju temeljnih pravic.
- (7) Unija in njene države članice si vse bolj prizadevajo za večjo učinkovitost politik vračanja. Kljub tem prizadevanjem pa obstoječi pravni okvir, ki ga sestavlja Direktiva Sveta 2001/40/ES⁵ in Direktiva 2008/115/ES⁶, ne ustreza več ne potrebam migracijske politike Unije **ne zakonodajnim in operativnim potrebam, zato da se zagotovi učinkovito vračanje**. Od sprejetja Direktive 2008/115/ES leta 2008 sta se območje svobode, varnosti in pravice ter migracijska politika Unije znatno spremenila. Zakonodaja EU na področju migracij je prešla iz zakonodaje, ki je določala minimalne standarde, v približevanje praks držav članic. Komisija si je leta 2018 s predlogom za prenovitev direktive o vračanju prizadevala za reformo pravil o vračanju⁷. Prav tako si je s priporočiloma (EU) 2017/2338⁸ in (EU) 2023/682⁹ prizadevala podpreti države članice pri uporabi prilagodljivosti Direktive 2008/115/ES. Vendar so bile omejitve obsega sedanjega pravnega okvira dosežene.

⁵ Direktiva Sveta 2001/40/ES z dne 28. maja 2001 o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav (UL L, 149, 2.6.2001, str. 34, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/40/oj>)

⁶ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

⁷ Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (prenovitev), Bruselj, 12.9.2018, COM(2018)0634, 2018/0329 (COD).

⁸ Priporočilo Komisije (EU) 2017/2338 z dne 16. novembra 2017 o skupnem „Priročniku o vračanju“, ki ga uporabljajo pristojni organi držav članic pri izvajanju nalog v zvezi z vračanjem (UL L 339, 19.12.2017, str. 83, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/2338/oj>).

⁹ Priporočilo Komisije (EU) 2023/682 z dne 16. marca 2023 o vzajemnem priznavanju odločb o vrnitvi in pospešenem vračanju pri izvajanju Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta. C/2023/1763. UL L 86, 24.3.2023, str. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/682/oj>.

- (8) Vzpostaviti bi bilo treba **učinkovit** skupni postopek vračanja, ki bo strog ■ in s katerim bi zagotovili, da se državljani tretjih držav, ki ne izpolnjujejo ali ne izpolnjujejo več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic, **brez nepotrebnega odlašanja** humano **in trajnostno** vrnejo ob polnem spoštovanju temeljnih pravic in mednarodnega prava. Z jasnimi in preglednimi pravili, ki se uporabljajo v vseh državah članicah, bi se zagotovila gotovost za zadevne državljane tretjih držav in pristojne organe. Pomembno je poenostaviti, olajšati in pospešiti postopke vračanja ter zagotoviti, da vračanje ni ovirano, **tudi** z nedovoljenim gibanjem v druge države članice.
- (9) Uporaba pravil iz te uredbe ne bi smela vplivati na pravila o dostopu do mednarodne zaščite v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁰. Kadar je ustrezno, se pravila iz te uredbe dopolnjujejo s posebnimi pravili, ki povezujejo negativne odločbe o azilu in odločbe o vrnitvi glede izdajanja in pravnih sredstev iz Uredbe (EU) 2024/1348 ter postopek vračanja na meji iz Uredbe (EU) 2024/1349 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹.

¹⁰ Uredba (EU) 2024/1348 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi skupnega postopka za mednarodno zaščito v Uniji in razveljavitvi Direktive 2013/32/EU (UL L, **2024/1348**, 22.5.2024, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj>).

¹¹ Uredba (EU) 2024/1349 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi postopka vračanja na meji in spremembi Uredbe (EU) 2021/1148 (UL L, 2024/1349, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1349/oj>).

- (10) Ta uredba spoštuje temeljne pravice državljanov tretjih držav in upošteva načela, ki jih priznavata zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina) in Ženevska konvencija o statusu beguncev z dne 28. julija 1951, kakor je bila dopolnjena z Newyorškim protokolom z dne 31. januarja 1967 (v nadaljnjem besedilu: Ženevska konvencija). Uporabljati bi jo bilo treba v skladu z Listino, splošnimi načeli prava Unije in ustreznim mednarodnim pravom.
- (11) Spoštovati bi bilo treba načelo nevračanja in prepoved kolektivnega izгона iz člena 19 Listine ■ . Nihče se ne sme odstraniti, izgnati ali izročiti tretji državi, v kateri obstaja zanj resna nevarnost, da bo podvržen smrtni kazni, mučenju ali drugemu nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju.

(12) Država članica, na ozemlju katere se odkrije nezakonito prebivajoči državljani tretje države, mora zagotoviti njegovo vrnitev. ■

(12a) *Sodišče, ki ga država članica na podlagi nacionalnega prava določi kot pristojno, bi moralo biti pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi, prepoved vstopa in odločbo, ki odreja odstranitev. Skladnost z zahtevami, ki izhajajo iz načela nevračanja, bi bilo treba preveriti, kadar gradivo iz spisa, s katerim je bilo seznanjeno sodišče, ki je na podlagi nacionalnega prava določeno kot pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, kakor je bilo dopolnjena ali pojasnjena v kontradiktornem postopku, kaže na to, da bi lahko bilo načelo nevračanja ogroženo.*

- (12b) *Brez poseganja v pravico do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine, ki zagotavlja, da lahko državljani tretje države izpodbija rok za prostovoljni odhod ali odsotnost tega roka v odločbi o vrnitvi, razveljavitev ali preklic roka za prostovoljni odhod ne bi smela vplivati na del odločbe o vrnitvi, ki nalaga ali navaja obveznost zapustitve ozemlja držav članic.*
- (13) *V primeru odstranitve bi morali organi, ki so na podlagi nacionalnega prava določeni kot pristojni, spoštovanje načela nevračanja preverjati na podlagi individualne ocene ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin. Zadevni državljani tretje države bi moral čim prej **in pred odstranitvijo** predložiti **in utemeljiti** dokaze o svojih osebnih okoliščinah. Moralo bi se biti možno opreti na obstoječo [] oceno vseh pomembnih okoliščin iz prejšnjih faz postopka **ali drugih predhodnih postopkov**. Preučiti je treba vsako **pomembno** spremembo okoliščin in vse nove elemente, ki dokazujejo tveganje, **tudi zato, da bi ugotovili, če so utemeljeni in se zanje ne šteje, da jih je državljani tretje države navedel zgolj zato, da bi zadržal ali oviral odstranitev.***

- (13a) *Države članice lahko državljana tretje države, ki navede, da bi bilo z odstranitvijo kršeno načelo nevračanja, napotijo na ustrezen postopek, vključno z azilnim postopkom v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348. Država članica lahko državljana tretje države napoti na ustrezen postopek tudi, kadar se njeni organi, ki so na podlagi nacionalnega prava določeni kot pristojni, seznanijo z navedbami, da bi se z odstranitvijo kršilo načelo nevračanja.*
- (14) Državam članicam je treba omogočiti prožnejše in bolj ciljno usmerjeno sodelovanje, tudi z novimi dvostranskimi sporazumi ali dogovori, da bi *spodbujali učinkovito vračanje v tretje države.*

- (15) Ko se ugotovi, da državljan tretje države ne izpolnjuje ali ne izpolnjuje več pogojev za vstop, bivanje ali prebivanje na ozemlju držav članic, bi bilo treba hitro izdati odločbo o vrnitvi na podlagi individualne ocene, pri tem pa upoštevati vsa **ustrezna** dejstva in okoliščine. ***V odločbi o vrnitvi bi morala biti navedena obveznost državljana tretje države, da zapusti ozemlje držav članic. Ne bi se smelo zahtevati, da se v odločbi o vrnitvi določi država vrnitve. Država vrnitve, ki bi morala biti določena najpozneje pred odstranitvijo, se lahko določi v odločbi o vrnitvi ali drugi odločbi, s katero se odreja odstranitev in ki je ločena od odločbe o vrnitvi. Kadar obstaja ovira za odstranitev, izdaja odločbe o vrnitvi ne bi smela biti izključena, vendar bi bilo treba odstranitev odložiti. Kadar je ob izdaji odločbe o določitvi države vrnitve še vedno mogoče, da bo državljan tretje države odstranjen v eno od več držav vrnitve, tudi zaradi dvojnega ali večkratnega državljanstva, se lahko vse take države vrnitve določijo v navedeni odločbi. Pravico do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine je treba zagotoviti v zvezi z vsemi državami vrnitve, določenimi v odločbi. V vsakem primeru, kadar pristojni organ nadaljuje z odstranitvijo, bi bilo treba državljana tretje države pravočasno pred odstranitvijo obvestiti o državi vrnitve, v katero bo odstranjen.***

- (15a) *Z nobeno določbo v tej uredbi se državam članicam ne bi smelo preprečiti, da v nacionalnem pravu za določene skupine določijo druge razloge za odlog odstranitve.*
- (15b) *Državljan tretje države, ki mora zapustiti ozemlje, bi moral nositi primarno odgovornost za odhod z ozemlja držav članic.*
- (16) Treba je zagotoviti, da se bistveni elementi odločbe o vrnitvi, ki jo izda posamezna država članica, vnesejo v posebni obliki kot evropski nalog za vrnitev in dajo na voljo ■ v okviru Schengenskega informacijskega sistema skupaj z razpisom ukrepa za vrnitev ali z dvostransko izmenjavo informacij z drugo državo članico. Evropski nalog za vrnitev bi moral biti v podporo priznavanju in izvrševanju **izvršljivih** odločb o vrnitvi **ali odločb, ki odrejajo odstranitev**, ki jih izda druga država članica, kadar se državljan tretje države nedovoljeno preseli v drugo državo članico.

■

(18) Kadar državljanu tretje države, ki se nahaja na ozemlju države članice, druga država članica izda izvršljivo odločbo o vrnitvi, ■ bi moralo priznavanje in izvrševanje odločb o vrnitvi olajšati in pospešiti postopek vračanja na podlagi okrepljenega sodelovanja in medsebojnega zaupanja med državami članicami. ***Tako priznavanje in izvrševanje*** lahko prispevata tudi k odvrčanju od nedovoljenih migracij in nedovoljenega sekundarnega gibanja v Uniji ter k omejevanju zamud v postopku vračanja. Pravna sredstva zoper ***odločbo*** o vrnitvi bi bilo treba uveljavljati ***samo*** v državi članici izdaje.

(18a) ***Priznanje odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, na podlagi informacij, ki so na voljo v evropskem nalogu za vrnitev iz člena 7(7), ne bi smelo pomeniti odločbe ali akta. Nepriznavanje odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, ne bi smelo pomeniti odločbe ali akta.***

(18b) *Kadar namerava država članica priznati in izvršiti izvršljivo odločbo države članice izdajateljice o vrnitvi ali odločbo države članice izdajateljice, ki odreja odstranitev, so lahko državi članici pri opredelitvi primerov, v katerih se vzajemno priznavanje ne bi smelo uporabljati in bi bilo treba namesto tega izdati nacionalno odločbo o vrnitvi, v pomoč naslednja vodilna načela. To lahko vključuje primere, kadar bi bilo izvrševanje v nasprotju z javnim redom države članice izvršiteljice, tudi kar zadeva vračanje nekaterih kategorij državljanov tretjih držav, kot so mladoletniki brez spremstva in žrtve trgovine z ljudmi, za katere je v nacionalnem pravu določena višja raven zaščite; kadar bi bila izdaja nove odločbe o vrnitvi hitrejša; kadar so informacije, ki so na voljo v evropskem nalogu za vrnitev, nepopolne; kadar je državljan tretje države zoper odločbo o vrnitvi vložil pritožbo v državi članici izdajateljici; kadar je treba državljana tretje države odstraniti v tretjo državo, ki ni država, navedena v odločbi države članice izdajateljice o vrnitvi ali odločbi države članice izdajateljice, ki odreja odstranitev, in v odločbi o vrnitvi ni navedena nobena država vrnitve.*

- (18c) *Za namen priprave ukrepov v smeri obveznega vzajemnega priznavanja bi morale Komisija in ustrezne agencije EU, kot je agencija eu-LISA, po potrebi podpirati države članice, tudi z opredelitvijo potrebne ureditve in prilagoditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev.*
- (19) Države članice *ter Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA*, bi morale *najpozneje do sprejetja izvedbenega akta iz člena 7(8) začeti vzpostavljati* pravno in tehnično ureditev, da bi zagotovile, da bi bil evropski nalog za vrnitev lahko na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema. ■

(19a) Komisija bi morala dve leti po datumu začetka uporabe iz člena 52(3) te uredbe oceniti izvajanje vzajemnega priznavanja, zlasti kar zadeva: ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev, s katero je evropski nalog za vrnitev na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema na podlagi člena 7(7), in ali je navedena ureditev učinkovita; ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev na podlagi člena 7(9); učinkovitost priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev; obremenitve pravosodnih in upravnih nacionalnih sistemov, ki izhajajo iz tega, ter rezultate ustreznih dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.

- (19b) Komisija bi morala na podlagi ocene iz člena 9(10) po potrebi predložiti zakonodajne predloge, vključno z morebitnimi ciljno usmerjenimi spremembami za zagotovitev učinkovitega vračanja, da bi uvedli obvezno priznavanje in izvrševanje izvršljivih odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih izda druga država članica. Če Komisija predloga ne predloži, bi morala pojasniti razloge za to.**
- (20) Učinki nacionalnih ukrepov vračanja bi morali na podlagi uveljavljanja prepovedi vstopa, ki prepoveduje vstop v vse države članice in prebivanje na njihovem ozemlju, še naprej imeti razsežnost Unije. Trajanje prepovedi vstopa bi bilo treba določiti ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera ■ . Kadar se nezakonito prebivajoči državljani tretje države odkrije med izstopno kontrolo na zunanjih mejah, bi bilo morda primerno uvesti prepoved vstopa, da se prepreči ponovni vstop v prihodnje in s tem zmanjša tveganje nezakonitega priseljevanja, **hkrati pa se ne prepreči hiter odhod državljanov tretje države.**

- (21) Državljeni tretjih držav, ***ki niso izpolnili*** obveznosti zapustitve, ***ali ki jim ni bil odobren rok za*** prostovoljno vrnitev, ***se lahko odstranijo s prisilnimi ukrepi***. Namen okrepljenih pravil o odstranitvi je zagotoviti neposredne in takojšnje posledice, če državljan tretje države ne upošteva ***obdobja***, v katerem mora ***najpozneje*** zapustiti ozemlje, ***ter preprečiti nedovoljena sekundarna gibanja in varnostna tveganja***. ***Če ni razlogov za domnevo, da bi prostovoljna vrnitev ogrozila namen postopka vračanja, se lahko državljane tretjih držav, ki sodelujejo, še naprej vrača predvsem v okviru prostovoljnega vračanja***. Za prisilne ukrepe bi morali veljati načeli sorazmernosti in učinkovitosti glede na uporabljene ukrepe in zastavljene cilje.

- (21a) *Ker se ta uredba uporablja samo za državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo v Uniji, ne vpliva na svetovanje pri vračanju in reintegraciji ter druge programe za podporo pri prostovoljnem vračanju in reintegraciji državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v Uniji.*
- (22) Potrebna so skupna pravila za zagotovitev, da se **nezakonito prebivajoči** državljani tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, učinkovito identificirajo in hitro vrnejo. Zagotoviti je treba, da se izvajajo ustrezne kontrole za identifikacijo državljanov tretjih držav in da se ti označijo kot varnostno tveganje, tudi z opiranjem na postopek preverjanja iz Uredbe (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta¹². **Na splošno** bi morala biti za državljane tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, odstranitev pravilo, in moralo bi biti mogoče odstopati od splošnih pravil, da se določijo daljše **ali časovno nedoločene** prepovedi vstopa, daljša obdobja pridržanja, in odstopati od uporabe posebnih centrov za pridržanje, tako da se osebe, ki ogrožajo varnost **držav članic**, hitro odstranijo.

¹² Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817 (UL L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj>).

- (23) Z novimi pravili bi bilo treba razširiti možnosti držav članic, da zagotovijo vračanje v tretje države z dodatnimi orodji. Na voljo bi morala biti možnost sklenitve posebnih sporazumov ali dogovorov s tretjimi državami, da se državam članicam zagotovi več možnosti za vračanje, pod pogojem, da zadevna tretja država spoštuje mednarodne standarde človekovih pravic in, *v primeru odstranitve*, načelo nevračanja. *Pomanjkljivosti v zvezi z določenimi deli ozemlja tretje države ali določljivo kategorijo oseb ne preprečujejo sklenitve takega sporazuma ali dogovora, pod pogojem do so vzpostavljena zadostna jamstva za zagotovitev polnega spoštovanja pravic državljanov tretjih držav, ki jih ta sporazum ali dogovor zadeva.*

Sporazum ali dogovor bi moral zlasti določati *postopke, ki se uporabljajo za vrnitev*, pogoje bivanja v državi, *ustrezne obveznosti in odgovornosti pogodbenic sporazuma ali dogovora* in posledice v primeru kršitev *sporazuma ali dogovora*. *Kadar sporazum ali dogovor vključuje nadaljnjo vrnitev iz tretje države, bi moral sporazum ali dogovor poleg tega določati posledice v primeru, da nadaljnja vrnitev ni mogoča, ustrezne obveznosti in odgovornosti države pogodbenic sporazuma ali dogovora, posledice* v primeru znatnih sprememb, ki negativno vplivajo na razmere v tretji državi, ter neodvisen nadzorni organ ali mehanizem za ocenjevanje izvajanja sporazuma ali *dogovora*. *Taki* sporazumi ali dogovori bodo pomenili izvajanje prava Unije za namene člena 51(1) Listine.

(23a) *Za zagotovitev zadostne zaščite legitimnih interesov, povezanih z upravljanjem zunanjih meja in notranjo varnostjo zadevnih držav članic, bi bilo treba v okoliščinah, ko se država članica pogaja o sporazumu oziroma dogovoru za namene te uredbe z eno od sosednjih tretjih držav Unije, države članice, ki imajo skupno mejo z navedeno tretjo državo, v ustreznem času pred sklenitvijo sporazuma oziroma dogovora obvestiti o navedenih pogajanjih ob polnem spoštovanju načela lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) Pogodbe o Evropski uniji. Po sklenitvi sporazumov ali dogovorov s tretjimi državami bi bilo treba od držav članic zahtevati, da o teh sporazumih ali dogovorih obvestijo Komisijo in druge države članice, in sicer preden se začnejo začasno uporabljati ali začnejo veljati, kar od tega nastopi prej. Da bi preprečili neskladnosti s pravom Unije in dodatno povečali preglednost, bi lahko države članice Komisijo in druge države članice prostovoljno obveščale o napredku pogajanj s tretjo državo v zvezi s sporazumi ali dogovori, odobrenimi s to uredbo, preden pogodbenici dosežeta končni dogovor, tudi zato, da bi Komisijo zaprosile za oceno združljivosti predvidenega sporazuma ali dogovora, o katerem se pogajajo, s pravom Unije.*

- (24) Dobro delujoče schengensko območje brez notranjih meja je odvisno od uspešne in učinkovite uporabe schengenskega pravnega reda v državah članicah. Uredba Sveta (EU) 2022/922¹³ vzpostavlja ocenjevalni in spremljevalni mehanizem za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda ■ , tudi v zvezi z učinkovitim vračanjem državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja, in spoštovanjem temeljnih pravic. ■
- (25) V skladu s členom 24 Listine in Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah iz leta 1989 bi morala biti otrokova korist najpomembnejše vodilo držav članic pri uporabi postopkov vračanja. Pri ugotavljanju, kaj je posamezna otrokova korist, bi morale države članice upoštevati zlasti dobrobit mladoletnika in njegov kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni družbeni razvoj, vprašanja varnosti in varovanja v skladu z njegovo starostjo in zrelostjo, vključno z okoljem, iz katerega prihaja. *Mladoletnike* brez spremstva bi moral skozi vse faze postopka vračanja voditi zastopnik.

¹³ Uredba Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013 (UL L 160, 15.6.2022, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>)

- (26) Kadar obstajajo razlogi za dvom o tem, ali je državljan tretje države mladoleten, se *lahko v skladu z nacionalnim pravom* opravi ugotavljanje starosti. *Države članice se lahko zanašajo na ugotavljanje starosti, opravljene v okviru prejšnjih postopkov.* Za zagotovitev skladnosti upravljanja migracij v Uniji *se lahko uporabi* enak postopek, kot je določen v Uredbi (EU) 2024/1348. ■

- (27) Za povečanje učinkovitosti postopka vračanja bi bilo treba določiti jasne **obveznosti** državljanov tretjih držav. Za državljane tretjih držav **bi morala veljati obveznost, da zapustijo ozemlje držav članic in** sodelujejo z organi **v celotnem** postopku vračanja. Državljan tretjih držav bi morali ostati na voljo **pristojnim organom in jim biti dosegljivi** ter zagotoviti **vse ustrezne** informacije **za pripravo in izvedbo** vrnitve. **Prav tako ne bi smeli fizično ali ustno ovirati odstranitve. Ustno oviranje bi moralo biti po naravi ali značaju intenzivnejše od golega nasprotovanja. Na podlagi tega bi moral biti za ugotavljanje identitete ter pridobitev in predložitev potnih listin, potrebnih za vrnitev, v prvi vrsti odgovoren državljan tretje države.** V primeru nespoštovanja obveznosti **zapustitve ozemlja in** sodelovanja bi bilo treba naložiti učinkovite, **odvračilne** in sorazmerne posledice, **pristojni organi pa bi morali sprejeti ustrezne ukrepe za zagotovitev vrnitve, po potrebi** vključno s **preiskovalnimi ukrepi.** Državljan tretjih držav, ki jih ni mogoče odstraniti, tudi zaradi načela **nevračanja ali nesodelovanja s pristojnimi organi, ne bi smeli biti izključeni iz naložitve splošnih obveznosti, vključno z obveznostjo, da ostanejo na ozemlju, obveznostjo prebivanja na določenem naslovu in obveznostjo zglasitve. Posledice nespoštovanja obveznosti sodelovanja bi morale** na primer **vključevati** znižanje podpore in izplačil, dodeljenih v skladu z nacionalnim pravom, **ali** zaseg potnih listin. ■

- (27a) *Nič v tej uredbi ne vpliva na obveznosti in ukrepe, ki niso povezani z vračanjem, ali določbe, ki urejajo socialne prejemke v skladu z nacionalnim pravom.*
- (28) Ta uredba ne bi smela vplivati na možnost držav članic, da državljanom tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, po potrebi naložijo kazenske sankcije, *vključno z zaporno kaznijo*, v skladu z nacionalnim kazenskim pravom.
- (29) Vzpostaviti bi bilo treba vrsto pravnih sredstev zoper odločbe v zvezi z vrnitvijo, da se zagotovi učinkovita zaščita *pravic* zadevnih posameznikov. V primerih pritožbe ali preizkusa pred *sodiščem* bi morala biti na zahtevo ■ na voljo potrebna pravna pomoč, *brez poseganja v možnost, da se omeji dostop do pravne pomoči in zastopanja*.

- (29a) *Pravna pomoč in zastopanje zajema pripravo pritožbe ali zahteve za preizkus, vključno s pripravo procesnih aktov, ki se zahtevajo na podlagi nacionalnega prava, v primeru zaslišanja, sodelovanje na zaslišanju pred sodiščem, da se zagotovi uveljavljanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča.*
- (29b) *Pojem sodišča je pojem, urejen s pravom Unije, kot ga razlaga Sodišče Evropske unije. Ta pojem lahko med drugim pomeni le organ, ki deluje kot tretja stranka v odnosu do organa, ki je sprejel odločitev, ki je predmet spora v postopku. Ta organ bi moral izvajati sodne funkcije in ni odločilno, ali je sam priznan kot sodišče na podlagi nacionalnega prava. Ta uredba ne bi smela vplivati na pristojnost držav članic, da organizirajo svoj nacionalni sodni sistem in določijo število pritožbenih stopenj. Kadar nacionalno pravo določa možnost vložitve nadaljnjih pritožb zoper prvo odločbo o pritožbi ali poznejšo odločbo o pritožbi, in se tovrstna pritožba vloži, se odstranitev ne odloži, razen če državljani tretje države predlaga odložitev in se sodišče odloči, da jo odobri, pri čemer ustrezno upošteva posebne okoliščine posameznega primera. To ne bi smelo posegati v nacionalno pravo, ki določa odložilni učinek tovrstnih pravnih sredstev.*

- (30) Da bi izboljšali učinkovitost postopkov vračanja in hkrati zagotovili spoštovanje pravice do učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 47 Listine, bi morale biti mogoče pritožbe zoper odločbe v zvezi z vrnitvijo, kolikor je mogoče, izpodbijati na eni sodni stopnji. Pravila iz te uredbe v zvezi s pritožbami *in odlogom izvršitve odločb* bi morala spoštovati pravico do učinkovitega pravnega sredstva, kot je določena v členu 47 Listine o temeljnih pravicah.
- (30a) *Čeprav ta uredba ne določa samodejnega odložilnega učinka pritožbe, bi morale države članice ob popolnem spoštovanju člena 47 Listine zagotoviti, da lahko pristojno sodišče prve stopnje odstranitev odloži pred izvršitvijo odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev. Državljan tretje države bi moral imeti možnost, da vloži zahtevo za odlog izvršitve odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, razen če nacionalno pravo določa tudi možnost, da pristojno sodišče po uradni dolžnosti odloži njeno izvršitev. To ne posega v možnost držav članic, da v svojem nacionalnem pravu določijo samodejni odložilni učinek pritožbe. Da se ocene tveganja kršitve načela nevračanja ne bi podvajale, bi se bilo treba opreti na vsa gradiva iz spisa, zlasti predhodne ocene, po potrebi tudi tiste, opravljene v azilnem postopku.*

- (31) Državam članicam bi bilo treba zagotoviti potrebna orodja *za hitro in učinkovito vračanje, vključno z ukrepi v primeru neizpolnjevanja obveznosti, spodbudami za izpolnjevanje obveznosti glede odhoda in sodelovanja ter ukrepi za preprečevanje nevarnosti pobega. Pobeg vključuje dejanja, kot je zapustitev ozemlja države članice brez dovoljenja pristojnih organov iz razlogov, ki niso zunaj nadzora državljana tretje države.* Skupna pravila, *ki ne bi omejevala pravice držav članic, da v nacionalnem pravu določijo dodatne ukrepe in merila,* bi morala racionalizirati *zahteve v okviru obveznosti sodelovanja in merila za ugotavljanje nevarnosti pobega. Ta pravila bi morala tudi zagotoviti, da se v državah članicah uporabljajo pridržanje in* alternative pridržanju, da bi se postopek vračanja učinkovito upravljal.

- (32) Pridržanje bi moralo biti mogoče odrediti za **vrnitev, vključno s** pripravo vrnitve, **ponovni sprejem ali izvedbo odstranitve**, in sicer kadar je to sorazmerno in potrebno, po individualni oceni posameznega primera. Organi bi morali ravnati s potrebno skrbnostjo, pridržanje pa bi moralo trajati čim manj ter **na splošno v posamezni državi članici** ne bi smelo presegati 24 mesecev. **V primeru pobega v drugo državo članico se pretekla obdobja pridržanja ne upoštevajo pri izračunu najdaljšega obdobja pridržanja. Pri izračunu najdaljšega obdobja pridržanja se ne bi smela upoštevati obdobja pridržanja, ki izhajajo iz drugih uredb ali direktiv, ki ne zadevajo postopka vračanja. Med pridržanjem bi bilo treba obravnavati posebne potrebe, ki izhajajo iz ocene ranljivosti.** Kadar nacionalno pravo določa pridržanje mladoletnikov, bi bilo treba upoštevati predvsem otrokovo korist. Kadar je mogoče za nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav namesto pridržanja učinkovito uporabiti druge, manj prisilne alternativne ukrepe, bi bilo treba to tudi storiti.

- (32a) *Kadar pridržanje traja 24 mesecev, bi morala imeti država članica možnost, da državljana tretje države pridržati za nova obdobja, ki niso daljša od skupno šestih mesecev, kadar se zaradi sprememb okoliščin zaradi novih pomembnih informacij v nekaterih okoliščinah upravičeno pričakuje odstranitev. Pridržanje bi bilo treba odrediti ob upoštevanju načela nujnosti in sorazmernosti ter bi moralo biti čim krajše.*
- (33) Za vračanje državljanov tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, so potrebni posebni ukrepi za zaščito pravic in svoboščin drugih. Zato bi moralo biti mogoče take državljanke tretjih držav pridržati za **obdobje**, daljše **od 24 mesecev**, pri čemer mora biti vsako tako pridržanje v skladu z načelom sorazmernosti.

- (34) S pridržanimi državljani tretjih držav bi bilo treba ravnati humano in dostojanstveno, ob spoštovanju njihovih temeljnih pravic ter v skladu z mednarodnim in nacionalnim pravom, pri čemer bi bilo treba upoštevati praktične smernice Odbora Sveta Evrope za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja. Pridržanje bi moralo ***praviloma*** potekati v posebnih centrih za pridržanje ali namenskih krilih drugih ustanov. Kadar država članica ne more zagotoviti takih centrov, se lahko državljani tretjih držav nastanijo v zaporu, vendar morajo biti ***kolikor je to mogoče*** ločeni od navadnih zapornikov. ***Za državljane tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje, se lahko v centrih za pridržanje vzpostavi okrepljena varnostna ureditev.***

- (35) Razlogi za pridržanje iz te uredbe ne posegajo v druge razloge za pridržanje, tudi ne v razloge za pridržanje v okviru kazenskega postopka, ki se uporabljajo v skladu z nacionalnim pravom **■**.
- (36) Obveznost vsake države, da ponovno sprejme svoje državljane, je temeljno načelo državne suverenosti in mednarodnega sodelovanja. Dolžnost držav, da ponovno sprejmejo svoje državljane, se šteje za načelo običajnega mednarodnega prava ***in je predvidena v poglavju 5 Priloge IX h Konvenciji ICAO ter določena v Samojskem sporazumu. Učinkovito vračanje je mogoče le, če države izpolnjujejo obveznost ponovnega sprejema svojih državljanov. Zato so države članice za učinkovito izvajanje vrnitev odvisne od sodelovanja tretjih držav. EU in države članice za izboljšanje sodelovanja s tretjimi državami po potrebi uporabljajo obstoječe instrumente, kot sta člen 25a Uredbe (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ¹⁴ in podpora agencije Frontex.***

¹⁴ Uredba (ES) št. 810/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o vizumskem zakoniku Skupnosti (Vizumski zakonik) (UL L 243, 15.9.2009, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/810/oj>).

- (37) ■ Usklajen pristop k ponovnemu sprejemu med državami članicami je ključnega pomena za lažje vračanje državljanov tretjih držav. Preslabo nadaljnje ukrepanje na podlagi izvršljivih odločb o vrnitvi bi lahko oviralo učinkovitost skupnega pristopa k vračanju. Izvršljivim odločbam o vrnitvi bi morali sistematično slediti vsi potrebni ukrepi za izvršitev vrnitve, *po potrebi* tudi vložitev prošenj za ponovni sprejem organom tretjih držav v primerih, ko se dvomi o državljanstvu ali je treba pridobiti potno listino.

■

- (39) Uspešni postopki vračanja temeljijo na učinkovitem upravnem sodelovanju in izmenjavi informacij med državami članicami. Izmenjava informacij, vključno z izmenjavo podatkov o identiteti in državljanstvu državljanov tretjih držav, njihovih potnih listinah in drugimi ustreznimi informacijami, bi morala temeljiti na jasnih pravilih, tudi na pravilih iz Uredbe (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵. Pri teh pravilih bi bilo treba spoštovati načela varstva podatkov in pravice zadevnih posameznikov ter zagotavljati, da so take informacije točne in se uporabljajo samo za namene vračanja, *odstranitve*, ponovnega sprejema in reintegracije ter da so zaščitene pred nepooblaščenim dostopom, razkritjem ali uporabo.

¹⁵ Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

- I
- (41) Za obdelavo osebnih podatkov za namene te uredbe se uporablja Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶. Za obdelavo osebnih podatkov v institucijah in organih Unije za namene te uredbe se uporablja Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷. Ker so s ponovnim sprejemom **in učinkovito vrnitvijo** povezani pomembni javni interesi, bi bilo lahko treba za namene **vrnitve, odstranitve**, ponovnega sprejema in reintegracije prenesti osebne podatke državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, vključno s podatki v zvezi z njihovo identiteto, potnimi listinami, drugimi ustreznimi podatki ter v ustrezno utemeljenih primerih podatki o njihovih kazenskih obsodbah in zdravju. Take prenose je treba opraviti v skladu s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679, poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725 **ter pravicami posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki**, kot je ustrezno, pa tudi v skladu z načeli nevračanja, sorazmernosti in nujnosti ter Listino Evropske unije o temeljnih pravicah.

¹⁶ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

¹⁷ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (42) ***Pristojni organi, ki so pristojni za azil, in pristojni organi, ki so vključeni v različne faze postopka vračanja, bi morali tesno sodelovati in se med seboj usklajevati za zagotovitev učinkovitega vračanja.***
- (43) Skupni sistem vračanja bi moral v celoti izkoristiti digitalne sisteme, ki podpirajo upravljanje vračanja, ponovnega sprejema in reintegracije, ■ ob osredotočanju na učinkovite upravne postopke, sodelovanje, izmenjavo informacij in interoperabilnost.
- (43a) ***Sodelovanje in pomoč med državami članicami bi morala praviloma potekati tudi zato, da se omogoči tranzit prek njihovega ozemlja, logistična ali druga materialna pomoč ali pomoč v naravi, povezana s takim tranzitom, da se olajšajo predaje v drugo državo članico, bodisi na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov ali na podlagi sodelovanja med državami članicami, ali da se zagotovi podpora pri odhodu državljana tretje države v državo članico, v kateri ima pravico do prebivanja.***

- (44) Unija *brez poseganja v večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034* zagotavlja finančno in operativno podporo za učinkovito izvajanje te uredbe. Kolikor se bodo dejavnosti financirale iz tematskega instrumenta Sklada za azil, migracije in vključevanje, se lahko izvajajo v okviru neposrednega, posrednega ali deljenega upravljanja. Države članice bi morale kar najboljše izkoristiti razpoložljive finančne instrumente, programe in projekte Unije na področju vračanja, zlasti tiste na podlagi Uredbe (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, ter operativno pomoč Evropske agencije za mejno in obalno stražo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹. ■

¹⁸ Uredba (EU) 2021/1147 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. julija 2021 o vzpostavitvi Sklada za azil, migracije in vključevanje (UL L 251, 15.7.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1147/oj>).

¹⁹ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

- (44a) *Zunanja razsežnost politike vračanja je sestavni del celovitega pristopa k upravljanju migracij. Učinkovito sodelovanje na področju vračanja in ponovnega sprejema je temeljna zunanja komponenta uravnoteženih in celovitih partnerstev s tretjimi državami v skladu s cilji iz Uredbe (EU) 2024/1351. Evropski svet je med drugim v sklepih iz oktobra 2024 pozval k hitremu ukrepanju za zagotovitev učinkovitega vračanja, pri čemer naj se kot vzvod uporabijo vse ustrezne politike in orodja EU, vključno z vizumsko politiko, trgovino, razvojem in diplomacijo. Tako v državah članicah kot v institucijah EU je potreben vsevladni pristop.*
- (44b) *Ker se lahko sodelovanje tretjih držav na področju vračanja in ponovnega sprejema nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v praksi izkaže za zahtevno in brez poseganja v oceno sodelovanja tretjih držav na področju ponovnega sprejema iz člena 25a Uredbe (ES) št. 810/2009, bi morale imeti Unija in države članice v primeru, da ima ena ali več držav članic težave pri sodelovanju tretjih držav na področju ponovnega sprejema, vključno s potrditvijo državljanstva, pridobitvijo potrebnih potnih listin od ustreznih organov tretjih držav in organizacijo operacij vračanja, možnost, da kot del usklajenega pristopa EU k izboljšanju sodelovanja na področju vračanja in ponovnega sprejema uporabijo ustrezna in obstoječa orodja, določena v pravu Unije, kolikor jih zavezujejo zakonodajni akti o vzpostavitvi teh orodij.*

- (45) ***Poročanje o učinkovitosti te uredbe in opredelitev področij, na katerih so potrebne izboljšave, bi morala temeljiti na zbiranju in analizi obstoječih, zanesljivih in primerljivih statističnih podatkov o učinkovitosti postopkov vračanja, sodelovanju tretjih držav in prizadevanjih za reintegracijo. Upoštevati bi bilo treba standarde iz Uredbe (EU) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, Uredbe (EU) 2019/1896 in nacionalnega prava ter jih po potrebi pregledati, da se zagotovi ustreznost statistike.*** Določiti bi bilo treba skupne standarde in opredelitve za zbiranje in sporočanje ustreznih podatkov, da bi ***omogočili oceno učinka*** te uredbe in ***prispevali*** k sprejemanju informiranih odločitev o prihodnjem razvoju politike.

²⁰ Uredba (ES) št. 862/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o statistikah Skupnosti o selitvah in mednarodni zaščiti ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 311/76 o zbiranju statističnih podatkov o tujih delavcih (UL L 199, 31.7.2007, str. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2007/862/oj>).

- (46) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za uvedbo evropskega naloga za vrnitev ■ . Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²¹.
- (47) *Ta uredba vzpostavlja nov skupni sistem vračanja nezakonito prebivajočih državljanz tretjih držav, ki ga neposredno izvajajo nacionalni organi. Novi sistem prinaša pomembne novosti, namenjene izboljšanju učinkovitosti postopka vračanja, tudi v zvezi s tretjimi državami vrnitve in zunanjo razsežnostjo vračanja. Da bi se omogočila takojšnja uporaba ukrepov iz te uredbe, bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije. Določbe, ki niso navedene v členu 52(2) te uredbe in ki bodo nadomestile Direktivo 2008/115/ES ter naj bi v celoti nadomestile pravni okvir iz navedene direktive, bi se morale uporabljati od [eno leto od datuma začetka veljavnosti te uredbe], da se omogoči sprejetje vseh potrebnih pripravljalnih in operativnih ukrepov ter zagotovi njeno nemoteno, učinkovito in dosledno izvajanje na ravni Unije in nacionalni ravni ter prepreči kakršno koli prekrivanje med direktivo in uredbo. Direktivo 2001/40/ES, Direktivo 2008/115/ES in Odločbo Sveta 2004/191/ES²² bi bilo zato treba razveljaviti od tega datuma naprej.*

²¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²² 2004/191/ES: Odločba Sveta z dne 23. februarja 2004 o določitvi meril in praktičnih rešitev za izravnavo finančnih neskladij, ki so posledica uporabe Direktive 2001/40/ES o medsebojnem priznavanju odločb o izgonu državljanov tretjih držav (UL L 60, 27.2.2004, str. 55, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/191/oj>).

- (48) Ker ciljev te uredbe po izboljšanju učinkovitosti vračanja **■** države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega oziroma učinkov ukrepa za zagotovitev skupnega in skladnega pristopa držav članic lažje dosežejo na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev.
- (49) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba nadgrajuje **■** schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali jo bo prenesla v svoje nacionalno pravo.

- (50) Ta uredba ■ predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerem Irska v skladu s **Protokolom** št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenem v okvir Evropske unije, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, **ne sodeluje ter v skladu s členom 4 navedenega protokola za Irsko ni zavezujoča in se v njej ne uporablja**²³. ■
- (51) Ta uredba ■ za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²⁴, ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa Sveta 1999/437/ES²⁵.

²³ *Ta uvodna izjava bo spremenjena, če bo Irska zaprosila za sodelovanje pri tej uredbi v skladu s členom 4(1) Protokola št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenega v okvir Evropske unije, Svet pa bo odločitev sprejel hkrati s sprejetjem te uredbe. V takem primeru se bo uvodna izjava sklicevala na odločitev Sveta o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda.*

²⁴ UL L 176, 10.7.1999, str. 36, ELI:
[http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_international/1999/439(1)/oj).

²⁵ 1999/437/EC: Sklep Sveta z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (52) Ta uredba ■ za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda²⁶, ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES²⁷.
- (53) Ta uredba ■ za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, ki spadajo na področje iz člena 1, točka C, Sklepa Sveta 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU²⁸.

²⁶ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

²⁷ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

²⁸ Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

-
- (55) V skladu s členom 42(2) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal [xx] –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I
SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. Ta uredba vzpostavlja skupni sistem za **učinkovito** vračanje državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo **na ozemlju držav članic**, v skladu s temeljnimi pravicami, priznanimi ■ z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina), **in s temeljnimi načeli prava Unije**, ter veljavnimi **mednarodnimi** obveznostmi ■, vključno s ■ človekovimi pravicami.
2. Cilj te uredbe je **državam članicam omogočiti, da sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi zagotovile učinkovita vračanja, ob upoštevanju celovitega pristopa** iz člena 3, člena 4, točka (h), in člena 5, točka (e), Uredbe (EU) 2024/1351.

Člen 2

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za državljane tretjih držav, ki nezakonito prebivajo na ozemlju držav članic.
2. Ta uredba se ne uporablja za osebe, ki imajo pravico do prostega gibanja po pravu Unije, kot so opredeljene v členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2016/399.
3. ***Ta uredba ne posega v določbe uredb (EU) 2024/1351, 2024/1348 in 2024/1349.***
4. ***Brez poseganja v odstavek 5 tega člena se ta uredba ne uporablja za državljane tretjih držav:***
 - (a) ***ki jim je bil zavrnjen vstop na zunanjih mejah v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta²⁹ ali v skladu z enakovrednim nacionalnim pravom v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje;***

²⁹ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

- (b) ki so jih pristojni organi prijeli ali prestregli pri nezakonitem prestopu kopenske, morske ali zračne zunanje meje države članice in po tem niso pridobili dovoljenja ali pravice, da prebivajo v tej državi članici;*
- (c) ki se morajo v skladu z nacionalno zakonodajo vrniti zaradi kazenske sankcije ali zaradi posledice kazenske sankcije;*
- (d) ki so v postopku izročitve.*

5. Država članica se lahko odloči, da bo to uredbo uporabljala za eno ali več kategorij državljanov tretjih držav iz odstavka 4, točke (a), (b) in (c). V takih primerih se ta uredba uporablja za te kategorije državljanov tretjih držav od dneva, ko država članica o svoji odločitvi obvesti druge države članice in Komisijo.

6. *Če se država članica odloči, da bo to uredbo uporabljala za državljane tretjih držav, ki se morajo vrniti zaradi kazenske sankcije, se členi 7, 9 in 10 ne uporabljajo.*
7. *V zvezi z državljani tretjih držav, ki so izključeni iz področja uporabe te uredbe v skladu z odstavkom 4, točki (a) in (b), države članice zagotovijo, da njihova obravnavna in raven zaščite nista manj ugodni od tega, kar je določeno v členu 12(4) in (5), členu 14(2), členu 14(6), točki (c) in (e), členu 34(1) do (6) ter členu 35, in spoštujejo načelo nevračanja.*

I

- 2b. *Ta uredba se uporablja brez poseganja v nacionalno kazensko pravo držav članic, zlasti določbe o učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kazenskih sankcijah, vključno z zaporno kaznijo, za nezakonito prebivanje, če kazenski postopek in uporaba takih sankcij ne ogrožata doseganja učinkovitega vračanja.*

Člen 4

Opredelitev pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „državljan tretje države“ pomeni vsako osebo, ki ni državljan Unije v smislu člena 20 Pogodbe o delovanju Evropske unije in ni oseba, ki ima pravico do prostega gibanja po pravu Unije, kakor je opredeljena v členu 2, točka 5, Uredbe (EU) 2016/399;
- (2) „nezakonito prebivanje“ pomeni prisotnost državljana tretje države na ozemlju države članice, ki ne izpolnjuje ali ne izpolnjuje več pogojev za vstop iz člena 6 Uredbe (EU) 2016/399 ali *enakovrednih* pogojev za vstop, bivanje ali stalno prebivališče v *skladu z nacionalnim pravom v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje, vendar sodelujejo pri njenem izvajanju*;

(3) „država vrnitve“ pomeni:

- (a) tretjo državo, ki je država izvora državljana tretje države;
- (b) tretjo državo, ki je država uradnega običajnega prebivališča državljana tretje države;
- (c) tretjo državo tranzita na poti v Unijo v skladu s sporazumi ali dogovori Unije ali držav članic o ponovnem sprejemu;
- (d) tretjo državo, ki ni tista iz točk (a) *in* (b) ■, v kateri ima državljan tretje države pravico do vstopa in prebivanja;
- (e) varno tretjo državo, v zvezi s katero je bila prošnja državljana tretje države za mednarodno zaščito zavržena kot nedopustna na podlagi člena 59(8) Uredbe (EU) 2024/1348 *ali, v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje, v skladu z ustreznimi določbami, ki so jih morda uvedle v svoje nacionalno pravo;*

- (f) prvo državo azila, v zvezi s katero je bila prošnja državljana tretje države za mednarodno zaščito zavržena kot nedopustna na podlagi člena 58(4) Uredbe (EU) 2024/1348 *ali, v primeru držav članic, ki jih navedena uredba ne zavezuje, v skladu z ustreznimi določbami, ki so jih morda uvedle v svoje nacionalno pravo*;
- (g) tretjo državo, *ki ni tista iz točk (a), (b) in (d)*, s katero je sklenjen sporazum ali dogovor, na podlagi katerega se državljan tretje države sprejme v skladu s členom 17 te uredbe.
- (4) „odločba o vrnitvi“ pomeni *upravni ali sodni akt ali* odločbo, v kateri je navedeno ali ugotovljeno, da je prebivanje državljana tretje države nezakonito, ter ki nalaga ali navaja obveznost zapustitve *ozemlja držav članic*;

(4a) *„vrnitev“ pomeni dejanja, s katerimi:*

(a) *se nezakonito prebivajoči državljani tretje države prostovoljno vrne, kot je navedeno v točki 6, ali*

(b) *nezakonito prebivajočega državljana tretje države pristojni organi odstranijo iz držav članic in v eno od držav vrnitve, opredeljenih v odločbi, ki odreja odstranitev, ali, če je to ustrezno, v odločbi o vrnitvi.*

(4b) *„odločba, ki odreja odstranitev“ pomeni upravni ali sodni akt ali odločbo, ki navaja ali razglaša, da se državljani tretje države lahko odstrani v eno ali več držav vrnitve iz točke 3;*

(5) *„odstranitev“ pomeni izvršitev odločbe o vrnitvi **ali odredbe, ki odreja odstranitev**, s strani pristojnih organov s fizičnim prevozom iz države članice v državo vrnitve;*

(6) „prostovoljna vrnitev“ pomeni, ***da nezakonito prebivajoči državljani tretje države, ki izpolnjuje obveznost zapustitve, sam, s pomočjo ali brez nje in brez uporabe odstranitve*** zapusti ozemlje držav članic ***v obdobju za prostovoljni odhod, določenem*** v odločbi o vrnitvi, ***ali po njem***;

(7) „pobeg“ pomeni dejanje, zaradi katerega državljani tretje države ni na voljo pristojnim upravnim ali pravosodnim organom ■ ;

(8) „prepoved vstopa“ pomeni upravno ali sodno odločbo ali akt, ki ■ prepoveduje vstop na ozemlje držav članic in bivanje na njem;

■

(11) „operacija vračanja“ pomeni operacijo, ki jo organizira ali usklajuje pristojni organ ***ali jo podpira Evropska agencija za mejno in obalno stražo (v nadaljnjem besedilu: Frontex)***, s katero se vračajo državljani tretjih držav iz ene ali več držav članic;

■

Člen 5
Temeljne pravice

Države članice pri uporabi te uredbe ravnajo v celoti v skladu z zadevnim pravom Unije, vključno z Listino, ustreznim mednarodnim pravom, obveznostmi v zvezi z dostopom do mednarodne zaščite, ■ načelom nevračanja, ter temeljnimi pravicami.

Poglavje II
POSTOPEK VRAČANJA

Oddelek 2
Postopek za odreditev vrnitve

Člen 7
Odločba o vrnitvi

1. ■ Pristojni organi *države članice* vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na njihovem ozemlju, ***izdajo odločbo o vrnitvi, ki navaja ali nalaga obveznost zapustitve ozemlja držav članic.***

1a. V odločbi o vrnitvi:

- (a) ***se določi rok za odhod, ki ni daljši od 30 dni in do katerega državljan tretje države najpozneje zapusti ozemlje držav članic, ali***

(b) se navede, da mora državljan tretje države takoj zapustiti ozemlje držav članic.

Rok za odhod iz pododstavka (a) se lahko še skrajša in določi v nacionalnem pravu.

Države članice lahko v nacionalnem pravu določijo, kdaj se državljanu tretje države odobri rok za prostovoljni odhod oziroma kdaj se mu odredi takojšen odhod.

1b. Pristojni organi lahko določijo rok za odhod na podlagi odstavka 1a, ki je daljši od 30 dni, ob upoštevanju specifičnih okoliščin posameznega primera.

1c. Pristojni organi lahko podaljšajo rok za odhod na podlagi odstavka 1a, ob upoštevanju specifičnih okoliščin posameznega primera, zlasti sodelovanja v programu vračanja in reintegracije na podlagi člena 46(3) ter izpolnjevanja obveznosti sodelovanja iz člena 21.

- 1d. *Pristojni organi lahko skrajšajo rok za odhod na podlagi odstavka 1a v primeru neizpolnjevanja obveznosti sodelovanja iz člena 21.***
- 1e. *Rok za odhod začne teči z datumom, določenim v skladu z nacionalnim pravom.***
2. Odločba o vrnitvi se izda v pisni obliki ter vsebuje dejanske in pravne razloge.
Državljan tretje države je obveščen o razpoložljivih pravnih sredstvih, ki so na voljo, in rokih za njihovo uporabo. Državljanu tretje države se odločba o vrnitvi vroči takoj, ko je mogoče, v skladu z nacionalnim pravom zadevne države članice. Kadar ni znano, kje se nahaja državljan tretje države, se odločba o vrnitvi vroči v skladu z nacionalnim pravom.

3. Pristojni organi se lahko odločijo, da ne bodo zagotovili ali da bodo omejili informacije o dejanskih razlogih, kadar nacionalno pravo omogoča omejitev pravice do informacij ali kadar je to potrebno za zaščito javnega reda, javne varnosti ali nacionalne varnosti ter za preprečevanje, preiskovanje, odkrivanje in pregon kaznivih dejanj. V takih primerih se državljan tretje države obvesti o bistvu razlogov, na podlagi katerih se sprejema odločba o vrnitvi, da bi mu zagotovili dostop do učinkovitega pravnega sredstva. ***Obveznost obveščanja državljana tretje države o bistvu razlogov ne vključuje obveznosti razkritja tajnih podatkov.***
4. ***V odločbi o vrnitvi ali na podlagi člena 12 (2a) se lahko pred izvedbo odstranitve določi ena država ali več držav vrnitve. Kadar se državljan tretje države odloči za prostovoljno vrnitev v drugo državo vrnitve, ki ni država ali države vrnitve, navedene v odločbi o vrnitvi, ni treba izdati nove odločbe, ki bi določala državo vrnitve.***

- 4b. *Pristojnim organom se ne preprečuje, da izdajo odločbo o vrnitvi, kadar obstaja ovira za odstranitev. Kadar je v odločbi o vrnitvi določena država vrnitve in je ugotovljeno, da obstaja tveganje vračanja, je odstranitev v to državo vrnitve odložena v skladu s členom 14, odstavek 1, točka (a).*
5. Državljanu tretje države se na zahtevo zagotovi pisni ali ustni prevod glavnih elementov odločbe o vrnitvi ■ , vključno z informacijami o pravnih sredstvih, ki so na voljo, in sicer v jeziku, ki ga državljani tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. *V ta namen lahko pristojni organi, kadar je to primerno, uporabijo standardizirane prevajalske predloge ali orodja za strojno podprto oziroma strojno prevajanje.*

6. Odločba o vrnitvi ■ se izda v istem aktu ali **v posebnem aktu** hkrati in skupaj z odločbo o prenehanju zakonitega prebivanja državljana tretje države **ali brez nepotrebnega odlašanja po tem in** ne da bi to vplivalo na postopkovne zaščitne ukrepe iz poglavja IV ter iz drugih ustreznih določb prava Unije in mednarodnega prava.
7. Ob izdaji odločbe o vrnitvi **države članice uporabijo** obrazec (v nadaljnjem besedilu: evropski nalog za vrnitev), sestavljen na podlagi odstavka 8. **Obrazec vsebuje glavne elemente odločbe o vrnitvi in po potrebi odločbe, ki odreja odstranitev**, in se **da** na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860 ■ .

8. Komisija ***najpozneje šest mesecev po začetku veljavnosti te uredbe*** sprejme izvedbeni akt, s katerim določi obliko evropskega naloga za vrnitev iz odstavka 7. Tak izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 49(2).
9. ***Države članice ter Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA, najpozneje do sprejetja izvedbenega akta iz odstavka 8 začnejo vzpostavljati potrebno pravno in tehnično ureditev, da bi bil evropski nalog za vrnitev lahko na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema in bi se olajšalo izpolnjevanje obveznosti iz odstavka 7. Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA, v skladu s potrebami podpirajo države članice.***

- 9a. *Komisija in ustrezne agencije EU, kot je eu-LISA, najpozneje do datuma začetka uporabe iz člena 52(3) te uredbe izvedejo ukrepe za zagotovitev možnosti samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev, da bi bila uporaba člena 9 učinkovitejša.*
- 9b. *Države članice najpozneje do datuma začetka uporabe iz člena 52(3) te uredbe uradno obvestijo Komisijo o vzpostavitvi pravne in tehnične ureditve, potrebne za izpolnitev obveznosti iz odstavka 7.*

■

Člen 8

Izjeme od obveznosti izdaje odločbe o vrnitvi

1. Pristojni organi držav članic se lahko odločijo, da odločbe o vrnitvi ne bodo izdali v katerem od naslednjih primerov, ko je državlján tretje države:

- (a) predan v drugo državo članico v skladu s postopkom iz člena 23a Uredbe (EU) 2016/399;
 - (b) predan v drugo državo članico na podlagi dvostranskih sporazumov ali dogovorov ali na podlagi sodelovanja med državami članicami v skladu s členom 44;
 - (c) oseba, katere nezakonito prebivanje se odkrije v povezavi z mejno kontrolo, opravljeno pri izstopu na zunanji meji v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2016/399, ali enakovredno kontrolo v skladu z nacionalnim pravom ***v primeru držav članic, za katere navedena uredba ni zavezujoča***, pri čemer se je treba čim bolj izogibati odložitvi odhoda zadevnega državljana tretje države.
2. Odločba o vrnitvi se ne izda v primerih, ko ima državljan tretje države veljavno dovoljenje za prebivanje, vizum za dolgoročno bivanje ali drugo dovoljenje, ki zagotavlja pravico do prebivanja, ki ga je izdala druga država članica ■ .

3. V primerih iz odstavka 2 država članica od državljana tretje države zahteva, da takoj odide na ozemlje te druge države članice. Kadar državljan tretje države tega ne izpolni ali kadar je takojšnji odhod državljana tretje države potreben zaradi javnega reda, javne varnosti ali nacionalne varnosti, lahko države članice na podlagi člena 44 zaprosijo za sodelovanje druge države članice ali izdajo odločbo o vrnitvi v skladu s členom 7.
4. Odločba o vrnitvi se ne izda v primerih, ko ■ se uporabi postopek *iz člena 9*.

Člen 9

Priznavanje in izvrševanje odločb o vrnitvi, ki jih izda druga država članica

1. Država članica, v kateri državljan tretje države nezakonito prebiva (v nadaljnjem besedilu: država članica izvršiteljica), lahko ■ prizna *in izvrši* izvršljivo odločbo o vrnitvi *in po potrebi odločbo, ki odreja odstranitev*, ki jo je temu državljanu tretje države ■ izdala druga država članica (v nadaljnjem besedilu: država članica izdajateljica) ■ na ■ podlagi *člena 7(1) in 12(2). Odstranitev temelji na informacijah, ki so na voljo v evropskem nalogu za vrnitev iz člena 7(7) in se izvrši v skladu z nacionalnimi pravili in postopki na podlagi člena 12.*

2. *Državam članicam za namene priznanja ni treba sprejemati upravnih odločb ali aktov. Za priznanje ni nujno, da poteka v obliki upravnega postopka.*

■

5. Kadar država članica na podlagi odstavka 1 ■ ne prizna ali izvrši odločbe o vrnitvi *ali odločbe, ki odreja odstranitev*, izda odločbo o vrnitvi *pod pogoji iz člena 7 ali odločbo, ki odreja odstranitev, na podlagi člena 12(2).*
6. *Kadar država članica priznava ali izvršuje odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, na podlagi odstavka 1, ta država odloži odstranitev*, kadar se odloži učinkovanje odločbe o vrnitvi *ali odločbe, ki odreja odstranitev*, v državi članici izdajateljici, *in lahko izda odločbo o vrnitvi pod pogoji iz člena 7.*

7. Kadar država članica izdajateljica **odloži ali** prekliče odločbo o vrnitvi ali kadar **upravni organ ali sodišče** odločbo o vrnitvi razveljavi, država članica izvršiteljica pod pogoji iz člena 7 izda odločbo o vrnitvi.
8. Država članica izdajateljica državi članici izvršiteljici **na zahtevo** v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860 **■** zagotovi vse razpoložljive podatke in dokumente, potrebne za **namene vrnitve ali odstranitve**.

■

- 9a. **Uporaba člena 9 ne posega v uporabo izjem iz člena 8.**
11. **Države članice do sprejetja izvedbenega akta iz člena 7(8) začnejo uvajati pripravljalne ukrepe, s katerimi bi se lahko olajšalo priznavanje odločb o vrnitvi ali odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih izda druga država članica, po potrebi pa tudi pravno in tehnično ureditev v svojih nacionalnih sistemih, spremembe nacionalnih sistemov IT, ustrezne dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.**

12. Komisija dve leti po datumu začetka uporabe iz člena 52(3) te uredbe oceni izvajanje vzajemnega priznavanja iz odstavka 1 tega člena, zlasti kar zadeva:

- (a) ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev, s katero je evropski nalog za vrnitev na voljo prek Schengenskega informacijskega sistema na podlagi člena 7(7), in ali je navedena ureditev učinkovita;**
- (b) ali so države članice vzpostavile pravno in tehnično ureditev za zagotovitev samodejne obravnave evropskega naloga za vrnitev na podlagi člena 7(9);**
- (c) učinkovitost priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi in odločb, ki odrejajo odstranitev;**

(d) obremenitev pravosodnih in upravnih nacionalnih sistemov, ki izhajajo iz tega, ter

(e) rezultate ustreznih dejavnosti usposabljanja in pilotnih projektov.

- 13. Komisija na podlagi ocene iz odstavka 12 po potrebi predloži zakonodajne predloge, vključno z morebitnimi ciljno usmerjenimi spremembami za zagotovitev učinkovitega vračanja, da bi uvedli obvezno priznavanje in izvrševanje izvršljivih odločb o vrnitvi in odločb, ki odredijo odstranitev, ki jih izda druga država članica. Če Komisija predlogov ne predloži, pojasni razloge za to.**

Oddelek 3

Prepoved vstopa

Člen 10

Izdaja prepovedi vstopa

1. Odločbam o vrnitvi se priloži prepoved vstopa, kadar:
 - (a) je treba državljana tretje države odstraniti v skladu s členom 12;

- (b) obveznost ***zapustitve ozemlja države članice*** ni bila izpolnjena v rokih, določenih v skladu s členom 7, ***odstavki 1a do 1c***;
 - (c) državljan tretje države predstavlja varnostno tveganje v skladu s členom 16.
2. V primerih, ki niso navedeni v odstavku 1, ***lahko*** pristojni organi ***poleg odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev, izdajo*** prepoved vstopa, pri čemer upoštevajo ustrezne okoliščine, zlasti raven sodelovanja državljana tretje države.
3. Prepoved vstopa se izda kot del odločbe o vrnitvi ali ***kot del odločbe, ki odreja odstranitev, ali*** ločeno v pisni obliki. Državljanu tretje države se ***prepoved vstopa*** vroči v jeziku, ki ga razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. ***V ta namen lahko pristojni organi, kadar je to primerno, uporabijo standardizirane prevajalske predloge ali orodja za strojno podprto oziroma strojno prevajanje.***

4. Pristojni organi lahko državljanu tretje države, ki je nezakonito prebival na ozemlju držav članic in katerega nezakonito prebivanje se odkrije v povezavi z mejno kontrolo pri izstopu v skladu s členom 8 Uredbe (EU) 2016/399 ***ali enakovredno kontrolo v skladu z nacionalnim pravom v primeru držav članic, za katere navedena uredba ni zavezujoča***, naložijo prepoved vstopa brez izdaje odločbe o vrnitvi. ***Prepoved vstopa se lahko v teh primerih naloži in vroči po odhodu državljana tretje države z ozemlja držav članic***, pri čemer se je treba čim bolj izogibati odložitvi odhoda zadevnega državljana tretje države.
- 4a. ***Kadar nezakonito prebivajoči državljan tretje države zapusti ozemlje držav članic pred izdajo odločbe o vrnitvi, lahko pristojni organi naložijo prepoved vstopa brez izdaje odločbe o vrnitvi.***

- 4b. Kadar razlogi za izdajo prepovedi vstopa nastanejo po izdaji odločbe o vrnitvi, lahko pristojni organi naložijo prepoved vstopa, ne da bi izdali novo odločbo o vrnitvi.**
5. Pristojni organi se lahko v posameznih primerih odločijo, da ne izdajo prepovedi vstopa iz humanitarnih razlogov, **če je državlján tretje države žrtev trgovine z ljudmi** ali če državlján tretje države ustrezno sodeluje s pristojnimi organi, tudi z vključitvijo v program vračanja in reintegracije.
6. Trajanje prepovedi vstopa se določi ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin posameznega primera in traja največ deset let. **Brez poseganja v člen 16(3)(a) se lahko prepoved vstopa izda za največ dvajset let iz ustrezno utemeljenih razlogov, kadarkoli je treba državljánu tretje države preprečiti vstop na ozemlje držav članic.**

■

8. Obdobje prepovedi vstopa se začne z dnem, na katerega je državlján tretje države zapustil ozemlje držav članic.

Člen 11

Preklic, odlog ali skrajšanje prepovedi vstopa

1. ***Država članica izdajateljica lahko*** prepoved vstopa ■ prekliče, odloži ali skrajša, če državlján tretje države dokaže, ***da se je prostovoljno vrnil, brez poseganja v odstavka 2 in 3.***

■

2. ***Pristojni organ*** lahko prekliče, odloži ali skrajša ***prepoved vstopa, kadar meni, da je to primerno,*** v utemeljenih posameznih primerih, tudi iz humanitarnih razlogov, ob upoštevanju vseh ustreznih okoliščin, ***brez poseganja v odstavek 3.***

3. *Brez poseganja v odstavek 4 lahko državljan tretje države predloži ustrezno utemeljeno prošnjo za ■ preklic, odlog ali skrajšanje trajanja prepovedi vstopa po svojem odhodu z ozemlja.*
4. *Državljan tretje države, ki mu je bila izdana prepoved vstopa, daljša od deset let, v skladu s členom 10(6) ali členom 16(3)(a), lahko deset let po odhodu iz držav članic od države članice izdajateljice zahteva, da pregleda, ali je treba prepoved vstopa preklicati, odložiti ali skrajšati, pri čemer se ustrezno upoštevajo vse ustrezne okoliščine, po potrebi tudi to, ali državljan tretje države še vedno predstavlja varnostno tveganje na podlagi člena 16 in ali je prepoved vstopa še vedno potrebna, da bi se temu državljanu tretje države nadalje preprečeval vstop na ozemlje držav članic. Zahteva za pregled mora biti ustrezno utemeljena.*

- 4a. Države članice lahko preklic prepovedi vstopa pogojujejo s povračilom stroškov odstranitve državljana tretje države.**

Oddelek 4

Izvršitev vrnitve

Člen 12

Odstranitev

1. **Države članice sprejmejo vse ukrepe, ki so potrebni za odstranitev državljana tretje države** ■, kadar:

(-a) ni izpolnil obveznosti v skladu s členom 7, da zapusti ozemlje;

(a) ne sodeluje z organi ■;

■

(c) spada na področje uporabe člena 16;

(d) se brez dovoljenja preseli v drugo državo članico, tudi v obdobju, določenem v skladu s členom 7;

(e) pristojni organi menijo, da je odstranitev potrebna in sorazmerna, kot določa nacionalno pravo, iz razlogov, ki niso navedeni v točkah (-a) do (d).

- 1a. Nič v tej uredbi državam članicam ne preprečuje, da dovolijo ali olajšajo prostovoljno vrnitev državljana tretje države, ki ga je sicer treba odstraniti na podlagi odstavka 1, zlasti kadar se šteje, da to vodi k hitrejši in učinkovitejši vrnitvi.*
- 2. Pristojni organi lahko odločbo, ki odreja odstranitev, izdajo vsakemu državljanu tretje države, ki ga je treba vrniti. Kadar se izda odločba, ki odreja odstranitev, mora biti ta v pisni obliki in je lahko v isti odločbi kot odločba o vrnitvi ali ločena upravna ali sodna odločba, akt ali del druge upravne ali sodne odločbe.*
- 2a. Če država vrnitve ni predhodno določena ali če se razlikuje od prej določene države, pristojni organ pred izvedbo odstranitve v odločbi o vrnitvi ali odločbi, ki odreja odstranitev, določi eno ali več držav vrnitve iz člena 4, odstavek 3.*

- 2b.** *Kadar se izda odločba, ki odreja odstranitev, se v njej navedejo dejanski in pravni razlogi. Državljan tretje države je obveščen o razpoložljivih pravnih sredstvih, ki so na voljo, in rokih za njihovo uporabo. Državljanu tretje države se odločba, ki odreja odstranitev, vroči, takoj ko je mogoče v skladu z nacionalnim pravom zadevne države članice.*
- 2c.** *Kadar se izda odločba, ki odreja odstranitev, se državljanu tretje države na zahtevo zagotovi pisni ali ustni prevod glavnih elementov odločbe, ki odreja odstranitev, vključno z informacijami o pravnih sredstvih, ki so na voljo, in sicer v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume. V ta namen lahko pristojni organi, kadar je to primerno, uporabijo standardizirane prevajalske predloge ali orodja za strojno podprto oziroma strojno prevajanje.*

3. *Če državljan tretje države navede, da bi se z odstranitvijo kršilo načelo nevračanja, ali se organi države članice seznani s takimi navedbami, pristojni organi državljanu tretje države napotijo na ustrezen postopek, vključno z azilnim postopkom v skladu z Uredbo (EU) 2024/1348, kadar je ustrezno, ali v skladu z nacionalnim pravom ocenijo, ali je odstranitev skladna z načelom nevračanja* ■ .
- Zadevni državljan tretje države čim prej predloži vse ustrezne *informacije* glede svojih osebnih okoliščin, *s katerimi utemeljuje svojo trditev, da bi odstranitev kršila načelo nevračanja. Pristojni organi se lahko oprejo na katero koli predhodno oceno tveganja kršitve načela vračanja ali jo upoštevajo. Tveganje vračanja se dodatno oceni le, če so bile potrjene relevantne informacije.*

3a. *Države članice se lahko odločijo, da lahko načelo nevračanja oceni organ, ki ni pristojni organ, ki izda ali izvrši odločbo o vrnitvi.*

4. Prisilni ukrepi, ki se uporabijo za zagotovitev odstranitve, morajo biti potrebni in sorazmerni ter nikakor ne smejo presegati praga razumne sile. Izvajajo se v skladu z nacionalno zakonodajo ob spoštovanju temeljnih pravic ter ustreznem spoštovanju dostojanstva in telesne integritete zadevnega državljana tretje države.
5. Pri odstranjevanju po zračni poti države članice upoštevajo Skupne smernice o varnostnih določbah za skupne odstranitve po zračni poti, določene v Prilogi k Odločbi Sveta 2004/573/ES³⁰.

I

³⁰ Odločba Sveta 2004/573/ES z dne 29. aprila 2004 o organiziranju skupnih letov zaradi odstranitve državljanov tretjih držav, ki so predmet posameznih odredb o odstranitvi, z ozemlja dveh ali več držav članic (UL L 261, 6.8.2004, str. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/573/oj>).

■ Člen 14

Pogoji za odložitev odstranitve

1. Odstranitev na podlagi člena 12 se odloži v naslednjih okoliščinah:
 - (a) kadar bi odstranitev kršila načelo nevračanja ali
 - (b) kadar in dokler je odložena izvršitev odločbe o vrnitvi v skladu s členom 28.
2. Države članice lahko ob upoštevanju posebnih okoliščin posameznega primera ■ odložijo odstranitev na podlagi člena 12. ***Če obstaja nevarnost pobega, se lahko na podlagi odstavka 7 uporabijo dodatni ukrepi.***
3. Če državljan tretje države zahteva odložitev odstranitve, mora zahtevo ustrezno utemeljiti.
4. Države članice ■ zadevnemu državljanu tretje države predložijo pisno potrdilo ***o odlogu v skladu z odstavkom 1 ali odstavkom 2 in pravicah***, ki jih ima v tem obdobju ***odloga***. ***Prevod potrditve se lahko državljanu tretje države sporoči ustno v jeziku, ki ga razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume, tudi z uporabo storitev tolmačenja.***

5. **Odložitev** odstranitve ■ se *pregleda, če so se zadevne okoliščine spremenile*.
6. V zvezi s položajem državljana tretje države se v obdobjih, za katera je bila odstranitev odložena, upošteva naslednje, ***vključno s tem, ali državljan tretje države izpolnjuje obveznosti iz te uredbe:***
- (a) osnovne potrebe;
 - (b) enotnost družine z družinskimi člani, prisotnimi na ozemlju države članice;
 - (c) nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje;
 - (d) dostop mladoletnikov do osnovnega izobraževalnega sistema ob upoštevanju dolžine njihovega prebivanja;
 - (e) posebne potrebe ranljivih oseb.
7. Če se odstranitev odloži, se lahko ob izpolnitvi pogojev uporabijo ukrepi iz ***členov 21, 23c in 29***.

Člen 15

Spremljanje odstranitve

Države članice zagotovijo neodvisen *sistem* za spremljanje *prisilnega vračanja*.

Države članice *se lahko oprejo na obstoječe mehanizme* za spremljanje, *kot so strukture in strokovno znanje, ki so vzpostavljeni na podlagi Uredbe (EU) 2024/1356, kot je ustrezno za namene tega člena*.

Člen 16

Vračanje državljanov tretjih držav, ki predstavljajo varnostno tveganje

1. Ta člen se uporablja za državljane tretjih držav:

- (a) kadar ogrožajo javni red, javno varnost ali nacionalno varnost, *pa tudi, kadar je zanje vnesen razpis ukrepa na podlagi člena 24(1)(a) Uredbe 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta*³¹;

³¹ Uredba (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 (UL L 312, 7.12.2018, str. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

- (b) kadar obstajajo *zadostni indici* za sum, da so storili hudo kaznivo dejanje iz člena 2(2) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ³² *ali kaznivo dejanje, za katero je po nacionalnem pravu zagrožena kazen odvzema prostosti najmanj dveh let, ali več kaznivih dejanj, za katera je po nacionalnem pravu države članice, ki izreka obsodbo, zagrožena kazen odvzema prostosti najmanj enega leta;*
- (ba) *kadar obstajajo zadostni indici, da je oseba vpletena v katero od kaznivih dejanj iz Direktive (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta³³;*

³² Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami – izjave nekaterih držav članic o sprejetju Okvirnega sklepa (UL L 190, 18.7.2002, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

³³ Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (UL L 88, 31.3.2017, str. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/541/oj>).

(c) kadar obstajajo ***zadostni indici***, da namerava storiti kaznivo dejanje na podlagi ***točk (b) in (ba)*** tega odstavka na ozemlju države članice;

(ca) kadar obstajajo zadostni indici, da predstavljajo kakršno koli drugo varnostno grožnjo, kot je opredeljena v nacionalnem pravu.

2. Državljanke tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena, je treba odstraniti v skladu s členom 12.

2a. Odstavek 1, točke (b), (ba) in (c), se uporablja za državljane tretjih držav, kadar obstajajo zadostni indici, da so napeljevali k storitvi kaznivih dejanj ali dejanj iz navedenega odstavka oziroma pri tem kako drugače sodelovali.

- 2b. Države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo prednostno obravnavo in izvršitev odločb o vrnitvi državljanov tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena.**
3. Z odstopanjem od ustreznih določb te uredbe so lahko državljani tretjih držav, ki spadajo na področje uporabe tega člena:
- (a) predmet prepovedi vstopa, izdane v skladu s členom 10, ki presega najdaljše trajanje iz člena 10(6), **ali prepovedi vstopa za nedoločen čas, kadar je to upravičeno in sorazmerno z varnostnim tveganjem, ki ga predstavlja državljan tretje države. V takih primerih se uporabi člen 11(4);**
 - (b) pridržani v skladu s členom 29(3), točka (c);

- (c) pridržani v zaporih in *po možnosti* ločeni od navadnih zapornikov;
- (d) predmet pridržanja za *dodatna obdobja*, ki *presejajo* najdaljše trajanje iz člena 32(3) in ki *jih* določi *sodišče* ob upoštevanju okoliščin posameznega primera ter nad *katerimi sodišče* vsaj vsake tri mesece opravi nadzor.

4. *Države članice lahko za primere, v katerih na podlagi tega člena ni mogoče učinkovito obravnavati grožnje javnemu redu, javni varnosti ali nacionalni varnosti, ki jo predstavljajo državljani tretjih držav iz odstavka 1(a), določijo druge ukrepe na podlagi nacionalnega prava. Države članice pri sprejetju ustrezne odločitve zagotovijo, da je ukrep potreben in sorazmeren glede na resnost grožnje javni varnosti ali na nevarnost, ki jo predstavlja zadevna oseba.*

- 4a. Države članice se lahko oprejo na obstoječo temeljito varnostno oceno vseh ustreznih okoliščin, ki so jo pristojni organi opravili v prejšnjih fazah, tudi v okviru azilnega postopka, postopka za izdajo vizuma in postopka nadzora, vključno s preverjanjem.**

Člen 17

Vračanje v tretjo državo, s katero je sklenjen sporazum ali dogovor

1. Za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav v smislu člena 4, prvi odstavek, točka (3)(g), je treba skleniti sporazum ali dogovor s tretjo državo. Tak sporazum ali dogovor se lahko sklene le s tretjo državo, v kateri se spoštujejo mednarodni standardi in načela na področju človekovih pravic v skladu z mednarodnim pravom, vključno z načelom nevračanja.

2. Sporazum ali dogovor na podlagi odstavka 1 določa naslednje:

- (a) postopke, ki se uporabljajo za **vrnitev** nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav z ozemlja držav članic v tretjo državo iz odstavka 1;
- (b) pogoje za bivanje državljana tretje države v tretji državi iz odstavka 1, vključno z zadevnimi obveznostmi in odgovornostmi ***pogodbenic sporazuma ali strani dogovora***;

■

- (d) obveznosti tretje države iz drugega stavka odstavka 1;

■

- (f) posledice, do katerih naj pride v primeru kršitev sporazuma ali dogovora oziroma znatne spremembe, ki negativno vpliva na razmere v tretji državi.

2a. Kadar sporazum ali dogovor na podlagi odstavka 1 določa nadaljnje vračanje v državo vrnitve iz člena 4(3)(a) do (d), ta sporazum ali dogovor poleg odstavka 2 določa naslednje:

- (a) posledice v primeru, če nadaljnja vrnitev ni mogoča;**
- (b) zadevne obveznosti in odgovornosti pogodbenic sporazuma ali strani dogovora;**
- (c) posledice, do katerih naj pride v primeru znatne spremembe, ki negativno vpliva na razmere v tretji državi iz odstavka 1;**
- (d) neodvisen organ ali mehanizem za spremljanje učinkovite uporabe sporazuma ali dogovora.**

Sporazum ali dogovor na podlagi prvega pododstavka lahko vključuje pogoje za pridržanje v tretji državi iz odstavka 1.

3. Države članice *v primernem trenutku obvestijo zadevne države članice o pogajanjih o sporazumu ali dogovoru iz odstavka 1 s tretjo državo, ki si z navedenimi državami članicami deli skupno mejo. Države članice obvestijo Komisijo in druge države članice o vseh dvostranskih ali večstranskih sporazumih ali dogovorih, sklenjenih v skladu z odstavkom 1, preden začnejo veljati ali, če naj bi se sporazum ali dogovor uporabljal začasno, preden se začne začasno uporabljati. Komisija in druge države članice so obveščene tudi o vseh naknadnih spremembah ali odpovedi takih sporazumov ali dogovorov.*

4. Mladoletnikov brez spremstva ■ se ne vrača v tretjo državo iz odstavka 1.

Oddelek 5

Vračanje mladoletnikov

Člen 18

Otrokova korist

Pri uporabi določb v skladu s to uredbo je najpomembnejše vodilo otrokova korist.

Člen 19

Ugotavljanje starosti pri mladoletnikih

1. Kadar na podlagi izjav državljana tretje države, razpoložljivih dokumentarnih dokazil ali drugih ustreznih indicev obstajajo dvomi o tem, ali je ta oseba mladoletnik, lahko pristojni organ ***izvede ugotavljanje starosti v skladu z nacionalno zakonodajo ali pravom Unije***. Za tako ugotavljanje *starosti* se ***lahko uporabi*** člen 25 Uredbe (EU) 2024/1348.
2. ***Pristojni organ se lahko opre na že izvedeno ugotavljanje starosti, opravljeno v prejšnjih fazah postopka vračanja ali v drugih ustreznih postopkih.***

3. *Država članica lahko prizna izide ugotavljanj starosti v drugih državah članicah, če so bila ugotavljanja starosti opravljena v skladu s pravom Unije.*
6. *Odklonitev sodelovanja v postopku ugotavljanja starosti, ki vključuje zdravniški pregled, pristojnemu organu ne prepreči nadaljevanja postopka vračanja. Taka odklonitev se lahko obravnava le kot izpodbojna domneva, da prosilec ni mladoletnik.*

Člen 20

Vračanje mladoletnikov brez spremstva

1. **■** V skladu z otrokovo koristjo *se* zagotovi pomoč ustreznih organov, ki niso organi, ki izvršujejo vračanje.
2. Imenuje se zastopnik ali oseba, **določena** za varovanje otrokove koristi, ki v postopku vračanja zastopa mladoletnika brez spremstva, mu pomaga oziroma nastopa v njegovem imenu, kot je ustrezno. Zagotovi se, da je imenovani zastopnik ustrezno usposobljen za otrokom in starosti primerno komunikacijo ter da **lahko komunicira, tudi z uporabo storitev tolmačenja, v jeziku**, ki ga mladoletnik razume **ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume**. Navedena oseba je **lahko** tista, ki je določena za zastopnika v skladu z Direktivo (EU) 2024/1346³⁴, če je bila taka oseba imenovana v skladu s členom 27 navedene direktive.

³⁴ Direktiva (EU) 2024/1346 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj>).

3. Mladoletnik brez spremstva se zasliši neposredno ali prek zastopnika ali ■ osebe iz odstavka 2, tudi v okviru ugotavljanja otrokove koristi. **Najpozneje** preden je mladoletnik brez spremstva odstranjen z ozemlja države članice, se organi te države članice prepričajo, da bo vrnjen članu družine, izbranemu skrbniku ali ustreznim sprejemnim centrom v državi vrnitve.

Poglavje III

OBVEZNOSTI DRŽAVLJANA TRETJE DRŽAVE

Člen 21

Obveznost sodelovanja

1. Državljeni tretjih držav ***izpolnijo svojo obveznost, da zapustijo ozemlje držav članic, in sodelujejo*** s pristojnimi organi držav članic v vseh fazah ***postopka*** vračanja.

- 1a.** Državljeni tretjih držav brez nepotrebnega odlašanja pristojnim organom zagotovijo informacije o vseh pomembnih spremembah svojega posamičnega položaja, ki so pomembne za namene *te uredbe*.
2. Državljeni tretjih držav *brez poseganja v obveznost, da zapustijo ozemlje držav članic*:
- (a) ostanejo *na voljo pristojnim organom* na ozemlju države članice, pristojne za postopek vračanja, katerega predmet *so državljani* tretje države, in ne pobegnejo, *tudi ne* v drugo državo članico, *ter so navzoči ob odhodu prevoza, namenjenega vračanju, kot določi pristojni organ*;
- (aa) *vračanja ne ovirajo niti fizično niti ustno*;

- (b) ■ brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo vse informacije in fizično *in digitalno* dokumentacijo, *vključno s kopijami in elektronskimi zapisi*, ki so *ustrezni* za ugotavljanje ali preverjanje identitete ali *državljanstva ali* kako drugače pomembni v postopku vračanja ■ , ki jih imajo *oziroma za katere se razumno domneva, da jih lahko pridobijo, zlasti tako, da pristojnim organom predložijo osebno ali potno listino ali sodelujejo pri pridobitvi osebne ali potne listine*;
- (c) ne uničijo, *zadržijo* ali ■ kako drugače odsvojijo *dokumentov, informacij in dokumentacije iz točke (b) tega odstavka*, ne uporabljajo vzdevkov z goljufivim namenom ter ne zagotavljajo drugih napačnih ustnih ali pisnih informacij ali kako drugače *zavajajo organov ali* goljufivo nasprotujejo postopku vračanja ■ ;

- (d) zagotovijo obrazložitev, kadar nimajo osebne ali potne listine;
- (e) zagotovijo informacije o tretjih državah tranzita, ***uporabljenih potovalnih poteh ali drugih tretjih državah, s katerimi utegnejo biti sicer povezani, kar bi lahko olajšalo vračanje;***
- (f) zagotovijo biometrične podatke, kakor so opredeljeni v ***nacionalnem pravu in pravu Unije, vključno s členom 2(1), točka (s), Uredbe (EU) 2024/1358*** Evropskega parlamenta in Sveta³⁵;
- (fa) ***upoštevajo zahteve prevoznikov glede potovanj in pogoje za vstop, ki jih določijo organi tretjih držav, vključno z zahtevami v zvezi z zdravjem, kadar so take zahteve splošno veljavne za mednarodne potnike;***
- (g) ***na zahtevo pristojnih organov*** zagotovijo natančne kontaktne podatke, vključno s trenutnim prebivališčem, naslovom, telefonsko številko, na kateri so dosegljivi, in elektronskim naslovom, če je na voljo;

³⁵ Uredba (EU) 2024/1358 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo biometričnih podatkov za učinkovito uporabo uredb (EU) 2024/1351 in (EU) 2024/1350 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 2001/55/ES in za ugotavljanje istovetnosti nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav ali oseb brez državljanstva, o zahtevah organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj držav članic in Europolu za primerjavo s podatki iz sistema Eurodac za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, o spremembi uredb (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 603/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L, 2024/1358, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1358/oj>).

- (h) brez nepotrebnega odlašanja zagotovijo informacije o vseh spremembah kontaktnih podatkov iz točke (g);
- (i) ■ med celotnim postopkom vračanja *izpolnjujejo kakršne koli zahteve, naložene na podlagi člena 23, odstavek 1, in člena 23c, odstavek 1;*
- (j) v okviru zahtev, vloženih pri pristojnih organih zadevnih tretjih držav za namene pridobitve potnih listin, zagotovijo vse zahtevane informacije in izjave ter po potrebi sodelujejo s temi organi tretjih držav;
- (k) se ■ osebno *ali* prek videokonference, *kakor zahtevajo pristojni organi,* zglasijo pred pristojnimi nacionalnimi organi *ali* organi tretje države na kraju, ki ga ti organi določijo, *za pridobitev potnih listin ali* ugotovitev *njihove identitete ali* državljanstva;

- (l) se, kadar to zahtevajo pristojni organi, udeležijo svetovanja pri vračanju in reintegraciji;

(la) spoštujejo druge ustrezne dodatne ukrepe v zvezi z vračanjem na podlagi nacionalnega prava.

Obveznosti, naložene državljanom tretjih držav v skladu s tem členom, ne vplivajo na obveznosti in ukrepe, ki niso povezani z vrnitvijo in so določeni v nacionalnem pravu.

- 3. Informacije in ■ dokumentacija iz odstavka 2, točka (b), ali, kadar te niso na voljo, njihove kopije vključujejo zlasti izjave državljanov tretjih držav in vso dokumentacijo, ki jo imajo glede:

- (a) svojega imena, datuma in kraja rojstva, spola in državljanstva ali državljanstev ali tega, da so brez državljanstva;

- (b) svojih družinskih članov in drugih osebnih okoliščin, če je to potrebno za izvedbo postopka vračanja ■ ali za določitev države vrnitve;
- (c) vrste, številke, obdobja veljavnosti in države izdajateljice katere koli svoje osebne ali potne listine in glede drugih dokumentov, ki so jih predložili in za katere pristojni organ meni, da so pomembni za njihovo identifikacijo, za izvedbo postopka vračanja ■ in za določitev države vrnitve;
- (d) katerih koli dovoljenj za prebivanje ali drugih dovoljenj, ki jim zagotavljajo pravico do prebivanja in ki jih je izdala druga država članica ali tretja država;
- (e) katere koli odločbe o vrnitvi, ***odločbe, ki odreja odstranitev, ali prepovedi vstopa***, ki jo je izdala druga država članica;

- (f) države ali držav in kraja ali krajev prejšnjega prebivališča, potovalnih poti, *držav tranzita* in potovalnih dokumentov.
4. Kadar se pristojni organi odločijo, da bodo kateri koli dokument iz odstavka 2, točka (b), ki je potreben za *vrnitev*, zadržali, zagotovijo, da državljan tretje države ■ prejme fotokopije ali *drugo ustrezno dokazilo o zadržanju dokumenta brez nepotrebnega odlašanja*. V primeru prostovoljnega vračanja ■ pristojni organi take dokumente vrnejo državljanu tretje države ob odhodu ali ob prihodu v tretjo državo.
5. Državljan tretje države *je dosegljiv prek sredstva komunikacije, ki je določeno v nacionalnem pravu*. Države članice v nacionalnem pravu določijo način komunikacije in trenutek, ko se šteje, da je državljan tretje države prejel sporočilo in mu je to vročeno, ali pa morajo za namene take komunikacije uporabiti digitalne sisteme, ki *so* jih *razvile* in/ali jih *podpirajo države članice ali* Unija.

■

Člen 21a
Nevarnost pobega

1. ***Če ni dokazano drugače, v posameznem primeru obstaja nevarnost pobega, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril v zvezi z zadevnim nezakonito prebivajočim državljanom tretje države:***
 - (a) ***državljan tretje države je brez dovoljenja vstopil na ozemlje države članice ali se je tja preselil, tudi po tranzitu skozi tretjo državo, ali pa to poskuša storiti;***
 - (b) ***državljanu tretje države je bila izdana odločba o vrnitvi, ki jo je izdala država članica, ki ni država članica, na ozemlju katere trenutno prebiva nezakonito, tudi če je to odkrito z razpisi ukrepov, vnesenimi v Schengenski informacijski sistem na podlagi Uredbe (EU) 2018/1860;***

- (c) državljani tretje države ne upoštevajo enega ali več ukrepov, naloženih v skladu s členom 23, odstavek 1, in členom 23b, odstavek 1, ali izrazi ali dokaže namero, da bo to storil;*
- (d) državljani tretje države je ponovno vstopil na ozemlje držav članic ob kršitvi veljavne prepovedi vstopa.*

2. V primerih, ki niso zajeti v odstavku 1, se nevarnost pobega ugotavlja na podlagi celovite ocene okoliščin posameznega primera. Ocena vključuje eno ali več naslednjih meril v zvezi z zadevnim nezakonito prebivajočim državljanom tretje države:

- (a) neobstoje prebivališča, stalnega prebivališča ali zanesljivega naslova;*
- (b) neizpolnjevanje obveznosti, da zapusti ozemlje držav članic v obdobju, določenem za odhod v skladu s členom 7, odstavek 1a, točka (a);*

- (c) odhod je neizbežen in obstajajo razlogi za domnevo, da državljan tretje države namerava kršiti obveznost sodelovanja iz člena 21, odstavek 2, točka (a);*
- (d) uporaba lažnih ali ponarejenih osebnih ali potnih listin, dovoljenj za prebivanje ali vizumov oziroma dokumentov, ki izkazujejo pogoje za vstop, uničenje takih dokumentov ali njihova drugačna odsvojitve, uporaba vzdevkov z goljufivim namenom ter dajanje drugih napačnih ustnih ali pisnih informacij ali drugo goljufivo nasprotovanje postopku vračanja ali ponovnega sprejema;*
- (e) ne obiskujejo svetovanja glede vračanja in reintegracije, kadar to zahtevajo pristojni organi;*
- (f) državljan tretje države nima socialne zasidranosti, zlasti ne družinskih vezi, in nima zadostnih sredstev za preživljanje;*

- (g) *neizpolnjevanje obveznosti iz člena 21, odstavek 2, točke (a) do (c), (e), (fa) in (i) do (k), vključno z nesodelovanjem pri pridobitvi potnih listin;*
- (h) *merila, ki niso merila iz točk (a) do (f), kadar so določena v nacionalnem pravu.*

Poglavje IIIa

UKREPI ZA SPODBUJANJE VRAČANJA IN ALTERNATIVE PRIDRŽANJU

Člen 23

Razpoložljivost za postopek vračanja

1. ***Za namene priprave in zagotavljanja uspešnega vračanja ali za nadaljnje spodbujanje izpolnitve obveznosti zapustitve in sodelovanja lahko države članice za državljana tretje države sprejmejo enega ali več naslednjih ukrepov:***
 - (a) ***obveznost ostati na geografskem območju*** na ozemlju države članice, na katerem se lahko prosto gibljejo;

- (b) obveznost prebivanja na določenem naslovu ali v kraju, ki ga določijo pristojni organi;*
 - (c) obveznost, da se osebno ali na drug način zglasijo pri pristojnih organih ob določenem času, kot je določeno v nacionalnem pravu;*
 - (d) druge ukrepe, razen tistih iz točk (a) do (c), kadar to določa nacionalno pravo.*
2. *Kakršni koli ukrepi iz odstavka 1 se uporabljajo le, če so združljivi s posebnimi potrebami ranljivih oseb in otrokovo koristjo.*
- 2a. *Ukrepi iz odstavka 1 se lahko uvedejo tudi za državljane tretjih držav, ki jih zaradi nesodelovanja s pristojnimi organi ni mogoče odstraniti.*
3. *Pristojni organi lahko državljanu tretje države na zahtevo izdajo dovoljenje za začasno neupoštevanje ukrepa iz odstavka 1.*

I

4. ***Državljan tretje države se obvesti, ali se*** dovoljenje ***v skladu z odstavkom 3*** izda ***ali ne***.
5. Državljanu tretje države ni treba zaprositi za dovoljenje ***na podlagi odstavka 3*** za udeležbo na narokih pri organih in sodiščih, ***kadar bi sicer kršil obveznosti iz odstavka 1 in kadar*** je potrebna njegova navzočnost. Državljan tretje države o takih narokih ***vnaprej*** uradno obvesti pristojne organe.
6. Odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 1, točki (b) in (c), se sprejmejo v pisni obliki, so sorazmerne in upoštevajo posebne okoliščine zadevnega državljana tretje države.

7. *Državljan tretje države se obvesti o vsaki odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena in o posledicah neizpolnjevanja te odločitve, vključno s pridržanjem na podlagi člena 29.*

Člen 23a

Preiskovalni ukrepi

1. *Brez poseganja v preiskovalne ukrepe iz drugih razlogov, ki niso povezani z vračanjem in so v skladu z nacionalnim pravom, lahko pristojni organi držav članic, kadar je to potrebno, sorazmerno in ustrezno utemeljeno za namen priprave ali zagotovitve učinkovitega vračanja:*
- (a) *preiščejo državljana tretje države in na podlagi predhodne sodne odredbe ali upravne odredbe v skladu z ustreznim nacionalnim pravom, kadar je to potrebno, sorazmerno in ustrezno utemeljeno z nujnostjo take preiskave, njegovo prebivališče ali druge ustrezne prostore;*

- (aa) sprejmejo upravne ukrepe za zagotavljanje skladnosti z obveznostjo zagotovitve biometričnih podatkov, tudi prstnih odtisov, kot je določena v nacionalnem pravu, ki lahko vključujejo možnost, da se v skrajni sili uporabijo prisilna sredstva, kadar državljan tretje države ne zagotovi biometričnih podatkov, kot se zahteva v skladu s členom 21, odstavek 2, točka (f);*
- (b) preiščejo in zasežejo osebno premoženje, elektronske naprave in druge pomembne predmete;*
- (c) naložijo druge preiskovalne ukrepe, kadar to določa nacionalno pravo.*
2. *Vsi preiskovalni ukrepi iz odstavka 1, točke (a) do (c), tega člena se lahko izvedejo brez soglasja zadevnega državljana tretje države.*
3. *Vsi preiskovalni ukrepi, naloženi v skladu z odstavkom 1, točke (a) do (c), tega člena, spoštujejo temeljne pravice ter zanje veljajo zaščitni ukrepi in pravna sredstva, določeni v pravu Unije in nacionalnem pravu.*

Člen 23b

Posledice neizpolnjevanja obveznosti sodelovanja

1. ***V primeru neizpolnjevanja obveznosti sodelovanja iz člena 21, odstavek 1, in zahtev iz člena 21, odstavek 2, države članice zadevnemu državljanu tretje države naložijo enega ali več ukrepov iz člena 23, odstavek 1, ter lahko naložijo enega ali več od naslednjih ukrepov, ki so učinkoviti in sorazmerni:***
 - (b) ***zavrnitev ali znižanje nekaterih podpor in nadomestil, kadar je tako določeno z nacionalnim pravom, razen če bi to povzročilo, da osebe ne bi mogle zadovoljiti svojih osnovnih potreb;***
 - (c) ***zavrnitev ali znižanje spodbud, dodeljenih za prostovoljno vrnitev, vključno z zavrnitvijo ali zmanjšanjem pomoči v programih vračanja in reintegracije na podlagi člena 46(3);***

- (d) zavrnitev ali odvzem delovnega dovoljenja, kadar je tako določeno v nacionalnem pravu;*
- (e) podaljšanje trajanja prepovedi vstopa do najdaljšega trajanja iz člena 10(6);*
- (f) kazenske sankcije, vključno z zaporno kaznijo, kadar so določene v nacionalnem pravu;*
- (g) denarne kazni;*
- (h) drugi ukrepi ali posledice, ki niso navedeni zgoraj, kadar so določeni v nacionalnem pravu.*

Člen 23c

Alternative pridržanju

- 1. Države članice lahko naložijo enega ali več od naslednjih ukrepov, ki so alternative pridržanju, pri čemer upoštevajo individualne okoliščine zadevnega državljana tretje države, vključno z ravno tveganja pobega, ki se oceni v skladu s členom 21a.*

- (a) polog ustreznega finančnega jamstva;*

(b) uporabo elektronskega spremljanja;

(c) merila, ki niso merila iz točk (a) in (b), kadar so določena v nacionalnem pravu.

- 1a. Ukrepi iz prvega pododstavka so predvsem namenjeni zagotovitvi učinkovite in pravočasne vrnitve državljana tretje države.*
- 2. V odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena se navedejo ustrezni dejanski in pravni razlogi.*
- 3. Državljanke tretjih držav se pisno obvesti o vsaki odločitvi o uporabi ukrepov iz odstavka 1 tega člena in o posledicah neizpolnjevanja te odločitve, vključno s pridržanjem iz člena 29.*
- 4. Države članice zagotovijo, da sodišče na zahtevo zadevne osebe ali po uradni dolžnosti preizkusi odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 2 tega člena.*

Poglavje IV
ZAŠČITNI UKREPI IN PRAVNA SREDSTVA

Oddelek 1
Postopkovni zaščitni ukrepi

Člen 24
Pravica do obveščenosti

1. ***Države članice zagotovijo, da so državljani*** tretjih držav, ki so v postopku vračanja, ***obveščeni*** o:
 - (a) namenu ■ postopka ■ ;
 - (b) ■ obveznostih državljanov tretjih držav ■ iz člena 21 in člena 23, posledicah neizpolnjevanja obveznosti na podlagi ***členov 23b in 29, odstavek 3, točka (e)***, obstoju razpisa ukrepa za vrnitev za osebo v Schengenskem informacijskem sistemu ter priznanju in izvršitvi odločbe druge države članice o vrnitvi v skladu s členom 9;
 - (c) svetovanju in programih na področju vračanja in reintegracije na podlagi člena 46;

(d) svojih procesnih pravicah ■ v skladu s to uredbo in nacionalnim pravom, zlasti pravici do pravne pomoči in zastopanja na podlagi člena 25.

2. Zagotovljene informacije se podajo ■ v jeziku, ki ga državljan tretje države razume ali za katerega se razumno domneva, da ga razume. ■ Informacije se *lahko* zagotovijo na standardnih informativnih listih v papirni ali elektronski obliki *in po potrebi ustno z uporabo storitev prevajanja ali tolmačenja*. V primeru mladoletnikov *brez spremstva* se informacije zagotovijo na otroku prijazen in starosti primeren način ter ob udeležbi ■ zastopnika *ali osebe, dodeljene za pomoč mladoletniku*, iz člena 20(2).

- 2a. *Kadar pristojni organ izvrši odstranitev na podlagi odločbe o vrnitvi ali odločbe, ki odreja odstranitev in določa več kot eno državo vrnitve, je državljan tretje države dovolj zgodaj pred odstranitvijo obveščen o državi vrnitve, v katero bo odstranjen.*

Člen 25

Pravna pomoč in zastopanje

1. V primeru pritožbe ali revizije pred *sodiščem* v skladu s členom 27 države članice na zahtevo državljana tretje države poskrbijo za to, da *se mu zagotovita potrebna* brezplačna pravna pomoč in zastopanje ■ .
2. *Pristojni organi zagotovijo, da se* mladoletnikom brez spremstva *zagotovita zastopanje in* pomoč *tako, da lahko izkoristijo pravice in izpolnjujejo obveznosti iz te uredbe.*

I

4. Brezplačno pravno pomoč in zastopanje zagotavljajo pravni svetovalci ali druge ustrezno usposobljene osebe, ■ ki so priznani ali pooblašчени *na podlagi nacionalnega prava, da pomagajo državljanu tretje države ali ga zastopajo, ali nevladne organizacije, ki so na podlagi nacionalnega prava pooblaščene, da državljanom tretjih držav zagotavljajo pravne storitve ali jih zastopajo.*
5. Države članice lahko zagotovitev brezplačne pravne pomoči in zastopanja v pritožbenem postopku izključijo, kadar:
 - (a) se za državljana tretje države šteje, da ima dovolj sredstev, da lahko pravno pomoč in zastopanje pridobi na lastne stroške;
 - (b) se šteje, da pritožba nima dejanskih možnosti za uspeh ali da ima namen zlorabe;

- (c) je pritožba ali preizkus na drugi ali višji stopnji, kot je določeno v nacionalnem pravu, vključno s ponovnimi zaslišanji ali preizkusi pritožbe;
 - (d) državljanu tretje države že pomaga ali ga zastopa pravni svetovalec.
6. Državljan tretje države, ki zaprosi za brezplačno pravno pomoč in zastopanje, mora razkriti svoj finančni položaj ***in nemudoma obvestiti pristojne organe o vseh pomembnih spremembah svojega finančnega položaja, razen če nacionalno pravo določa brezplačno pravno pomoč ne glede na finančni položaj osebe.***
7. Z izjemo kakršne koli pomoči, ki se zagotovi mladoletnikom brez spremstva, ■ lahko države članice:
- (a) določijo denarne ali časovne omejitve za zagotavljanje brezplačne pravne pomoči in zastopanja, če te omejitve niso samovoljne in ne omejujejo neupravičeno dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja ■ ;

- (b) zahtevajo popolno ali delno povračilo vseh nastalih stroškov, kadar se je finančni položaj državljana tretje države med postopkom vračanja izboljšal ali kadar je bila odločitev o zagotovitvi brezplačne pravne pomoči in zastopanja sprejeta na podlagi napačnih informacij, ki jih je predložil državljan tretje države;
 - (c) določijo, da je obravnava državljanov tretjih držav, v zvezi s honorarji ter drugimi stroški in povračili, enaka, vendar ni ugodnejša od obravnave, ki je na splošno namenjena njihovim državljanom v zadevah, ki se nanašajo na pravno pomoč.
8. Države članice določijo posebna postopkovna pravila v zvezi z načinom vložitve in obdelave prošenj za brezplačno pravno pomoč in zastopanje ***glede pritožbe ali pregleda pred sodiščem v skladu s členom 27*** ali uporabijo obstoječa pravila, ki se uporabljajo za podobne domače prošnje, pod pogojem, da ta pravila ne otežujejo čezmerno ali ne onemogočajo dostopa do brezplačne pravne pomoči in zastopanja.

9. Kadar odločitev, da se brezplačna pravna pomoč in zastopanje ne dodelita, sprejme organ, ki ni **sodišče**, in ta odločitev temelji na tem, da se za pritožbo šteje, da nima dejanskih možnosti za uspeh ali da ima namen zlorabe, ima prosilec pravico do učinkovitega pravnega sredstva zoper navedeno odločitev pred **sodiščem**. ■
10. Države članice lahko zagotovijo brezplačno pravno pomoč in zastopanje v upravnem postopku v skladu z nacionalnim pravom.

Oddelek 2

Pravna sredstva

Člen 26

Pravica do učinkovitega pravnega sredstva

1. Zadevnemu državljanu tretje države se zagotovi učinkovito pravno sredstvo za izpodbijanje odločb iz člena 7(1), člena 10 in člena 12(2) pred **sodiščem, ki je pristojno v skladu z nacionalnim pravom**.

2. Učinkovito pravno sredstvo zagotavlja popolno ■ presojo dejstev in pravnih vprašanj.
3. *Kadar gradivo iz spisa, s katerim je bilo seznanjeno sodišče, pristojno za pravno sredstvo zoper odločbo o vrnitvi ali odločbo, ki odreja odstranitev, kakor je bila dopolnjena ali pojasnjena v kontradiktornem postopku, kaže na to, da bi lahko bilo načelo nevračanja ogroženo, se preveri skladnost z zahtevami, ki izhajajo iz načela nevračanja ■ .*
4. *Razveljavitev ali preklic nebistvenega elementa odločbe o vrnitvi ne povzroči razveljavitve ali preklica preostalega dela zadevne odločbe.*

Člen 27

Pritožba pred pristojnim *sodiščem*

1. Države članice za ***namen uporabe te uredbe*** v ■ nacionalnem pravu določijo ■ rok za vložitev pritožbe pri sodišču prve stopnje, ***ki*** ne sme biti daljši od 14 dni.

Države članice, ki do ... [dan začetka veljavnosti te uredbe] v svojem nacionalnem pravu določijo roke za vložitev pritožbe, ki so 30 dni ali več, lahko odstopajo od prvega pododstavka. Če se države članice odločijo za odstopanje, rok iz prvega pododstavka ni daljši od 30 dni.

2. ***Rok*** iz odstavka 1 ***začne*** teči od datuma, ko je državljanu tretje države vročena katera koli odločitev iz člena 7(1), člena 10 in člena 12(2), ali ***ko se šteje, da je bila taka odločitev priglašena v skladu z nacionalnim pravom.***

3. Kadar odločba o vrnitvi temelji na istem aktu kot odločba o zavrnitvi ali prenehanju zakonitega prebivanja ali je izdana v istem aktu, so lahko roki za pritožbo zoper odločbo o vrnitvi tisti, ki so določeni v nacionalnem pravu za pritožbo zoper odločbo o prenehanju ali zavrnitvi zakonitega prebivanja.
4. Kadar se skupaj z odločbo o vrnitvi, kot je navedeno v členu 7, izda prepoved vstopa **in/ali odločba, ki odreja odstranitev**, je zoper **njiju** mogoča pritožba hkrati s pritožbo zoper odločbo o vrnitvi, in sicer pred istim **sodiščem** in v okviru istega **postopka** ter v enakih rokih. Če se prepoved vstopa **in/ali odredba o odstranitvi** izda ločeno od odločbe o vrnitvi ali pa gre za edino odločitev, ki se izpodbija, se je zoper njo mogoče pritožiti ločeno. **■**

Člen 28

Odložilni učinek

1. ***Čeprav ta uredba ne določa samodejnega odložilnega učinka pritožbe, države članice ob popolnem spoštovanju člena 47 Listine zagotovijo, da lahko pristojno sodišče prve stopnje odstranitev odloži pred izvršitvijo odločb, izdanih v skladu s členom 7 in členom 12(2). Odstranitev se lahko na zahtevo zadevnega državljana tretje države odloži do roka za vložitev pritožbe na podlagi člena 27 ali, če je bila pritožba vložena, do roka za odločitev o pritožbi, razen če nacionalno pravo določa tudi, da se lahko izvršitev odločbe odloži po uradni dolžnosti. Ta odstavek ne posega v določbe nacionalnega prava, ki določajo samodejni odložilni učinek pravnih sredstev, vloženih pri sodišču na prvi stopnji.***

- 1a. *Pri oceni zahteve na podlagi odstavka 1 se sodišče lahko opre na gradivo iz spisa, s katerim je bilo seznanjeno, tudi na morebitno oceno pomembnih okoliščin, opravljeno v prejšnjih fazah postopka vračanja ali, kjer je ustrezno, v azilnem postopku.*

■

3. Če se zoper prvo ali poznejšo odločbo o pritožbi vloži nadaljnja pritožba, se *odstranitev* ne odloži, razen če ***nacionalno pravo določa odložilni učinek tovrstnih pravnih sredstev ali*** če državljani tretje države predlaga odložitev in se ***pristojno sodišče*** odloči, da jo odobri, pri čemer ustrezno upošteva posebne okoliščine posameznega primera.

■

Poglavje V PRIDRŽANJE

Člen 29

Razlogi za pridržanje

1. Države članice lahko državljana tretje države v skladu s to uredbo pridržijo na podlagi posamične ocene vsakega primera in le, če je pridržanje sorazmerno.
2. Države članice lahko državljana tretje države pridržijo le zaradi **vrnitve, med drugim zaradi** priprave vrnitve, **ponovnega sprejema in** izvedbe odstranitve.
3. Državljan tretje države se lahko pridrži le na podlagi enega ali več naslednjih razlogov za pridržanje:
 - (a) nevarnost pobega, ugotovljena v skladu s členom **21a**;
 - (b) državljan tretje države se izogiba ali ovira **ponovni sprejem**, pripravo vrnitve ali **odstranitev**;
 - (c) državljan tretje države predstavlja varnostno tveganje v skladu s členom 16;

- (d) da se določi ali preveri njegova identiteta ali državljanstvo;
- (e) neizpolnjevanje obveznosti *iz člena 21, odstavek 2, točke (a) do (c), (e), (fa) in (i) do (k), vključno z nesodelovanjem pri pridobitvi potnih listin;*
- (f) *drugi upoštevni razlogi v zvezi z vračanjem, določeni v nacionalnem pravu, da se zagotovijo učinkoviti postopki vračanja, ki so potrebni in sorazmerni.*

5. Pridržanje odredijo upravni ali pravosodni organi. Pridržanje se odredi s pisno odločbo, v kateri so obrazloženi dejanski in pravni razlogi, na katerih odločba temelji, ter navedene informacije o pravnih sredstvih, ki so na voljo. Državljanu tretje države se odločba *posreduje ustno ali pisno* v jeziku, ki ga ta državljan tretje države razume ali za katerega se lahko razumno domneva, da ga razume, *pri čemer se uporabijo tudi storitve tolmačenja ali prevajanja.*

6. Države članice pri pridržanju državljana tretje države na podlagi odstavka 2 upoštevajo, **ali je** državljan tretje države ■ ranljiva oseba.

■

Člen 32

Obdobje pridržanja

1. Pridržanje traja čim krajši čas ter dokler so izpolnjeni **razlogi** iz člena 29 in je to potrebno, da se zagotovi **učinkovita in** uspešna vrnitev **državljana tretje države**.
2. Če se izkaže, da **razlogi** iz člena 29 niso več izpolnjeni, **se državljana** tretje države ■ izpusti **iz pridržanja na podlagi te uredbe**. Taka izpustitev ne izključuje uporabe ukrepov ■ v skladu s **členi 23 in 23c**.

3. Pridržanje v ■ državi članici ne presega 12 mesecev. ■ Če je verjetno, da bo postopek vračanja trajal dlje zaradi nesodelovanja zadevnega državljana tretje države ali zamud pri pridobivanju potrebne dokumentacije od tretjih držav *ali zaradi drugih izjemnih okoliščin, določenih v nacionalnem pravu, se lahko v državi članici uporabi pridržanje za daljše obdobje, ki pa ne sme biti daljše od 24 mesecev.*

Če se je državljan tretje države preselil v drugo državo članico in njegovo ravnanje pomeni razlog za pridržanje iz člena 29(3), se uporabi novo obdobje pridržanja.

- 3a. *Po izteku najdaljšega obdobja pridržanja 24 mesecev na podlagi odstavka 3 se lahko pridržanje uporabi za dodatna obdobja do skupno šest mesecev, kadar obstaja nevarnost pobega in kadar se upravičeno pričakuje odstranitev zaradi ene ali več naslednjih sprememb okoliščin:*

- (a) pojavile so se nove pomembne informacije o identiteti državljana tretje države;*
- (b) pridobljena je bila potna listina oz. se lahko zaradi spremenjenih okoliščin upravičeno domneva, da bo pridobljena;*
- (c) sodelovanje s tretjo državo se je izboljšalo.*

Država članica pri pridržanju državljana tretje države v skladu s tem odstavkom tovrstni primer obravnava prednostno, da bi zagotovila, da bo obdobje pridržanja čim krajše.

- 4. Iztek *najdaljših obdobj* pridržanja v skladu z odstavkom 3 *oziroma 3a* ne izključuje uporabe ukrepov v skladu s *členoma 23 in 23c*.
- 5. *Kadar državljan tretje države med pridržanjem sodeluje v zvezi z vrnitvijo, se prostovoljna vrnitev zadevnega državljana tretje države, kjer je ustrezno, organizira brez nepotrebnega odlašanja. Pridržanje se lahko po potrebi nadaljuje do odhoda, da se zagotovi učinkovita vrnitev v skladu z odstavkoma 3 in 3a.*

Člen 33

Preizkus odredb o pridržanju

1. **Države članice zagotovijo, da se** pridržanje ■ na zahtevo zadevnega državljana tretje države ali po uradni dolžnosti preizkusi ■ vsaj **vsakih šest mesecev**.
2. **Države članice zagotovijo, da se** pridržanje mladoletnikov brez spremstva ■ po uradni dolžnosti preizkusi ■ vsaj vsake tri mesece **ali na zahtevo zadevnega mladoletnika brez spremstva ali njegovega zastopnika, imenovanega na podlagi člena 20(2)**.
3. Kadar pridržanje odredijo ali podaljšajo upravni organi, države članice ■ :
 - (a) **zagotovijo** sodni preizkus zakonitosti pridržanja, **o kateri se v roku, ki ga določa nacionalno pravo, odloči** čim hitreje po začetku pridržanja ■ ; ali

- (b) ■ zadevnemu državljanu tretje države **zagotovijo** pravico, da začne postopek, s katerim se sodno preizkusi zakonitost pridržanja, ***o kateri se odloči v roku, ki ga določa nacionalno pravo, in*** kar se da hitro po začetku zadevnega postopka ■ . V takih primerih države članice takoj po pridržanju obvestijo zadevnega državljana tretje države o možnosti začetka takega postopka.

Kadar je državljan tretje države na podlagi člena 32(3a) pridržan za obdobje, ki presega najdaljše obdobje pridržanja 24 mesecev, in to podaljšanje presega tri mesece, sodišče preizkusi pridržanje vsaj vsake tri mesece.

Člen 34
Pogoji pridržanja

1. Pridržanje se **običajno** izvaja v specializiranih centrih, tudi tistih v namenskih krilih drugih ustanov. Če država članica ne more zagotoviti pridržanja v takih centrih in mora za to uporabiti nastanitev v zaporu, so državljani tretjih držav v pridržanju, **kjer je mogoče**, ločeni od navadnih zapornikov.
2. Pridržani državljani tretjih držav imajo dostop do prostora na prostem. ***Dostop do prostora na prostem se lahko za omejeno obdobje omeji, če je to potrebno in sorazmerno, da bi center za pridržanje dobro deloval.***
3. Državljanom tretjih držav v pridržanju se na zahtevo dovoli, da pravočasno vzpostavijo stik z zakonitimi zastopniki, družinskimi člani in pristojnimi konzularnimi organi.

4. Posebna pozornost se nameni posebnim potrebam pridržanih ranljivih oseb ■ . Pridržanim državljanom tretjih držav se zagotovita nujna zdravstvena oskrba in osnovno zdravljenje.
5. Pravni zastopniki, družinski člani, pristojni konzularni organi ter ustrezne in pristojne nacionalne, mednarodne in nevladne organizacije ter organi imajo možnost obiskati kateri koli center za pridržanje in komunicirati z državljanom tretjih držav ter jih obiskati pod pogoji, ki spoštujejo zasebnost. Za take obiske se lahko **zahtevajo** dovoljenje *in drugi ustrezni pogoji, tudi predhodno izdano potrdilo o ustreznem varnostnem preverjanju, ki ga izda pristojni organ v skladu z nacionalnim pravom. Države članice lahko na podlagi nacionalnega prava ta dostop omejijo, kadar je omejitev objektivno potrebna zaradi varnosti, javnega reda ali upravnega vodenja centra.*

6. Pridržanim državljanom tretjih držav se ■ v ■ jeziku, ki ga razumejo *ali za katerega se lahko razumno predpostavlja, da ga razumejo*, zagotavljajo informacije, ki pojasnjujejo pravila v centru ter določajo njihove pravice in obveznosti. Te informacije vključujejo tudi informacije o pravici – v skladu z nacionalno zakonodajo – do stikov z osebami ali organi iz odstavkov 3 in 5.
- 6a. *Državljeni tretjih držav, za katere je na podlagi člena 16 ugotovljeno, da pomenijo varnostno tveganje, se lahko v centrih za pridržanje nastanijo v prostorih z okrepljenim varovanjem, kar vključuje strožje ukrepe za ločevanje ali povečan nadzor, in sicer za tako dolgo, kolikor je nujno potrebno za obvladovanje tveganja in ureditev njihove vrnitve.*

Člen 35

Pogoji za pridržanje mladoletnikov *brez spremstva* in družin *z mladoletniki*

1. Mladoletniki brez spremstva in družine z mladoletniki se pridržijo le, ko so izrabljena vsa druga sredstva in za najkrajše ustrezno obdobje, pri tem pa se upošteva otrokova korist.
2. ■ Mladoletnikom brez spremstva *in družinam z mladoletniki* se *v obdobju pridržanja* zagotovi ločena namestitvev, kjer je zagotovljena ustrezna zasebnost. Osebe mora biti ustrezno usposobljeno, centri pa prilagojeni potrebam, starosti in *spolu mladoletnikov*.
3. Pridržani mladoletniki se lahko v prostem času ukvarjajo z dejavnostmi, vključno z igrami in rekreacijskimi dejavnostmi, primernimi njihovi starosti, ter imajo dostop do izobraževanja *ali izobraževalnih dejavnosti* v obliki, ki je najustreznejša glede na trajanje njihovega pridržanja.

Poglavje VI
PONOVNİ SPREJEM

Člen 36

Ponovni sprejem

1. ***Če je to ustrezno***, pristojni organi po izdaji ■ odločbe o vrnitvi *in* po potrebi ob podpori agencije Frontex ■ začnejo ***ponovni sprejem***, kar po potrebi vključuje ***potrditev državljanstva državljana tretje države, izdajo potne listine za državljana tretje države in organizacijo operacije vračanja.***

■

Kadar je ustrezno, se uporablja evropska potna listina za vrnitev v skladu z veljavnim instrumentom o ponovnem sprejemu in Uredbo (EU) 2016/1953³⁶.

- 7. ***Ponovni sprejem*** v tretjih državah podpirajo namenski uradniki Unije za zvezo za vračanje, ki jih financira Unija. Ti uradniki za zvezo so del strukture delegacij Unije in se pri izvrševanju ustreznih prednostnih nalog politike Unije tesno usklajujejo s Komisijo.

³⁶ Uredba (EU) 2016/1953 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o uvedbi evropske potne listine za vrnitev nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav in razveljavitvi Priporočila Sveta z dne 30. novembra 1994 (UL L 311, 17.11.2016, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1953/oj>).

Člen 37a***Zunanja razsežnost in sodelovanje s tretjimi državami***

Unija in države članice zagotovijo, da je zunanja razsežnost politike vračanja sestavni del celovitega pristopa k upravljanju migracij.

Kadar se ugotovi nesodelovanje tretje države ali kadar ima ena ali več držav članic težave pri sodelovanju s tretjo državo na področju ponovnega sprejema, Unija in države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, pri čemer uporabijo tudi pogojenost v zvezi z vsemi zadevnimi politikami in orodji, kot je vizumska politika, ter trgovino in razvojem, kot je določeno v zakonodajnih aktih Unije, ki jih urejajo, in za države članice, ki jih ti akti zavezujejo, da bi podprle predvidljive in učinkovite postopke vračanja v sodelovanju s tretjimi državami ter zagotovile učinkovito in trajno sodelovanje na področju ponovnega sprejema.

Poglavje VII
IZMENJAVA IN PRENOS OSEBNIH PODATKOV

Člen 38

Izmenjava informacij med državami članicami

1. Države članice za izvajanje te uredbe uporabijo vse ustrezne načine za sodelovanje in izmenjavo informacij.
2. Izmenjava informacij se izvede na zahtevo države članice in lahko poteka le med pristojnimi organi držav članic.
3. Države članice si za namene izvajanja postopka vračanja **ter** zagotavljanja pomoči pri **vračanju in** reintegraciji na zahtevo medsebojno sporočajo **razpoložljive** informacije o osebi, ki spada na področje uporabe te uredbe.
4. Kadar se informacije iz odstavka 3 lahko izmenjujejo prek informacijskih sistemov EU iz člena 4, točka 15, Uredbe (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta³⁷ ali prek dopolnilnih informacij v skladu z Uredbo (EU) 2018/1860, se take informacije **praviloma** izmenjujejo samo na ta način.

³⁷ Uredba (EU) 2019/818 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o vzpostavitvi okvira za interoperabilnost informacijskih sistemov EU na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij in spremembi uredb (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 ter (EU) 2019/816 (UL L 135, 22.5.2019, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/818/oj>).

5. *V zahtevi za informacije se navedejo razlogi, na katerih temelji.*
6. Informacije iz odstavka 3 *lahko* vključujejo zlasti:
- (a) informacije, potrebne za ugotovitev identitete državljana tretje države in po potrebi identitete njegovih družinskih članov, sorodnikov in morebitnih drugih družinskih razmerij ■ ,
 - (b) informacije v zvezi z biometričnimi podatki, pridobljenimi od državljana tretje države v skladu z Uredbo (EU) 2024/1358 ■ ,
 - (c) informacije v zvezi z državljanstvom in *morebitnimi* potnimi listinami državljana tretje države ■ ,
 - (d) informacije v zvezi s krajem prebivanja državljana tretje države, prepotovanimi potmi, jeziki, ki jih govori, in kontaktnimi podatki (elektronski poštni naslovi in telefonske številke),

- (e) informacije o *kakršnem koli statusu prebivanja ali dovoljenjih, ki dajejo pravico do prebivanja, vključno z dokumenti* za prebivanje ali *vizumi ter kakršnimi koli vlogami za te dokumente ali njihovimi podaljšanji*, ki jih izda država članica ali tretja država;
- (f) informacije v zvezi z operacijo vračanja državljana tretje države ■ ,
- (g) *kjer je ustrezno*, informacije v zvezi z reintegracijo državljana tretje države, *vključno z informacijami o ranljivosti*;
- (h) razloge za morebitno odločbo o vrnitvi, sprejeto v zvezi z državljanom tretje države,
- (ha) informacije o tem, ali državljan tretje države izpolnjuje obveznosti iz člena 21 ali ukrepe na podlagi člena 23,**
- (i) informacije o tem, ali je bil državljan tretje države pridržan oziroma ali so bile zanj uporabljene alternative pridržanju,

- (j) informacije v zvezi s kazensko evidenco ali morebitno grožnjo javnemu redu, javni varnosti ali nacionalni varnosti, ki bi jo predstavljal državljani tretje države,
 - (k) informacije o ranljivosti, zdravju in zdravstvenih potrebah državljanov tretje države.
7. Država članica, na katero je zahteva naslovljena, mora odgovoriti čim prej, najpozneje pa v **dveh** tednih.
- 7a. Če se država članica ne odzove na zahtevo, podano na podlagi tega člena, ali se nanjo odzove nepopolno ali z zamudo, to ne prepreči ali odloži izvršitve odločbe o vrnitvi ali odredbe o odstranitvi, ki jo je izdala druga država članica. Država članica, ki je podala zahtevo, lahko ob spoštovanju prava Unije in nacionalnega prava ukrepa na podlagi informacij, ki so že na voljo njenim pristojnim organom.**

8. Izmenjava informacij se lahko uporabi samo za namene iz odstavka 3. V vsaki državi članici se lahko take informacije, odvisno od vrste in pooblastil organa prejemnika, sporočijo samo organom ali pravosodnim organom, pooblaščenim za postopek vračanja, ***ponovni sprejem*** ali zagotavljanje pomoči pri reintegraciji.
9. ***Države članice si na zahtevo medsebojno posredujejo izvirne potne listine državljana tretje države, kadar je potna listina potrebna za vrnitev.***

Člen 39

Prenos podatkov v zvezi z državljani tretjih držav tretjim državam za namene ***vrnitve***, ponovnega sprejema in reintegracije

1. Brez poseganja v člen 40 in člen 41 lahko pristojni organ in po potrebi Frontex podatke iz člena 38(6), točke (a) do (h), obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države ***ali tretjim osebam, pristojnim za pomoč pri reintegraciji ali druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja, kot so letalski prevozniki ali ponudniki zdravstvenih storitev, kadar je to potrebno za namene vrnitve***, ponovnega sprejema ***ali reintegracije***.

■

3. Države članice in Frontex, ki prenašajo osebne podatke na podlagi odstavka 1 ■ , zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.
4. Kadar se opravi prenos na podlagi odstavka 1 ■ , se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, to pa vključuje datum in uro prenosa ter informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice. ***Ta dokumentacija vsebuje le informacije, ki so nujno potrebne za dokazovanje skladnosti s pravno podlago za prenos, in državam članicam ne nalaga dodatnih obveznosti poročanja.***

Člen 40

Prenos podatkov v zvezi s kazenskimi obsodbami državljanov tretjih držav tretjim državam za namene **vrnitve**, ponovnega sprejema in reintegracije

1. Podatke, ki se nanašajo na eno ali več kazenskih obsodb državljana tretje države, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države **ali tretjim osebam, pristojnim** za pomoč pri reintegraciji **ali za druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja**, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) državljan tretje države, katerega osebni podatki se prenesejo, je bil v zadnjih 25 letih obsojen za teroristično kaznivo dejanje ali v zadnjih 15 letih za katero koli drugo kaznivo dejanje iz Priloge k Uredbi (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta³⁸ **ali je storil kaznivo dejanje**, za katero je po nacionalnem pravu ■ zagrožena kazen ■ odvzema prostosti najmanj **dveh let, ali je storil več kaznivih dejanj, za katera je po nacionalnem pravu države članice obsodbe zagrožena kazen odvzema prostosti najmanj enega leta;**

³⁸ Uredba (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2018 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) ter spremembi uredb (EU) št. 1077/2011, (EU) št. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 in (EU) 2017/2226 (UL L 236, 19.9.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).

- (b) prenos podatkov je potreben za *vrnitev, ponovni sprejem ali zagotavljanja prilagojene in nefinančne pomoči pri reintegraciji*;

■

- (d) pristojni organ *je preveril*, Frontex *pa se je po potrebi prepričal*, da pri prenosu podatkov ni tveganja kršitve načela nevračanja;
- (e) pristojni organ *je preveril*, Frontex *pa se je po potrebi prepričal*, da pri prenosu podatkov ni tveganja kršitve člena 50 Listine.

- 3. Države članice in agencija Frontex, ki prenašajo osebne podatke v skladu z odstavkom 1 ali 2, zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.

4. Kadar se opravi prenos na podlagi odstavka 1 ■ , se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, to pa vključuje datum in uro prenosa, informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice, utemeljitev izpolnjevanja pogojev iz **odstavka 1 ■** ter prenesene osebne podatke. ***Ta dokumentacija vsebuje le informacije, ki so nujno potrebne za dokazovanje skladnosti s pravno podlago za prenos, in državam članicam ne nalaga dodatnih obveznosti poročanja.***

Člen 41

Prenos zdravstvenih podatkov državljanov tretjih držav v tretje države za namene izvajanja operacije vračanja in reintegracije

1. Podatke, ki zadevajo zdravstveno pomoč, ki jo je treba nuditi državljanu tretje države med operacijo vračanja, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in preneseta pristojnemu organu tretje države ***ali tretjim osebam, pristojnim za pomoč pri reintegraciji ali za druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja, kot so ponudniki zdravstvenih storitev***, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) prenos podatkov je potreben za izvajanje operacije vračanja;
 - I**
 - (c) pristojni organ ***je preveril***, Frontex ***pa se je po potrebi prepričal***, da pri prenosu podatkov ni tveganja kršitve načela nevračanja.

2. Podatke, ki zadevajo zdravje *in zdravstvene potrebe* državljanov tretje države, lahko pristojni organ in po potrebi Frontex v posameznih primerih obdelujeta in posredujeta tretji osebi, pristojni za pomoč pri reintegraciji *ali za druge naloge, povezane z izvajanjem vračanja*, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) prenos podatkov je potreben za namene zagotavljanja pomoči pri reintegraciji iz člena 46, ki je prilagojena zdravstvenim potrebam državljana tretje države;
 - (b) državljan tretje države, čigar osebni podatki se prenašajo, ■ je na tak prenos pristal.
3. Države članice in agencija Frontex, ki prenašajo osebne podatke v skladu z odstavkom 1 ali 2, zagotovijo, da so taki prenosi skladni s poglavjem V Uredbe (EU) 2016/679 oziroma poglavjem V Uredbe (EU) 2018/1725.

4. Kadar se opravi prenos v skladu z odstavkom 1 ali 2, se tak prenos dokumentira, dokumentacija pa se na zahtevo da na voljo pristojnemu nadzornemu organu, ustanovljenemu v skladu s členom 51(1) Uredbe (EU) 2016/679 in členom 52(1) Uredbe (EU) 2018/1725, to pa vključuje datum in uro prenosa, informacije o pristojnem organu tretje države prejemnice, utemeljitev izpolnjevanja pogojev iz odstavkov 1 ali 2 ter prenesene osebne podatke. ***Ta dokumentacija vsebuje le informacije, ki so nujno potrebne za dokazovanje skladnosti s pravno podlago za prenos, in državam članicam ne nalaga dodatnih obveznosti poročanja.***

Poglavje VIII
SKUPNI SISTEM ZA VRAČANJE

Člen 42

Sestavni deli skupnega sistema za vračanje

1. Skupni sistem za vračanje v skladu s to uredbo sestavljajo:
 - (a) skupni postopek za vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja *na ozemlju držav članic*;
 - (b) sistem priznavanja in izvrševanja odločb o vrnitvi med državami članicami;
 - I**
 - (d) digitalni sistemi za upravljanje vračanja, ponovnega sprejema in reintegracije državljanov tretjih držav;
 - (e) sodelovanje med državami članicami;
 - (ea) *zadostna raven zmogljivosti za pridržanje, kot jo določi država članica ob upoštevanju dejanskih potreb*;
 - (f) *finančna podpora Unije ter* podpora organov, uradov in agencij Unije *pri operacijah* v skladu z njihovimi pooblastili.

- 1a. *Razvoj digitalnih sistemov v največji možni meri temelji na obstoječih nacionalnih infrastrukturah in interoperabilnih sistemih Unije ter državam članicam ne nalaga dodatnega bremena poročanja ali postopkovnega bremena.***
2. Unija in države članice opredelijo skupne prednostne naloge na področju vračanja **■** in reintegracije ter zagotovijo potrebno nadaljnje ukrepanje ob upoštevanju evropske strategije za upravljanje azila in migracij, sprejete na podlagi člena 8 Uredbe (EU) 2024/1351, izvajanja postopka vračanja na meji v skladu z Uredbo (EU) **2024/1349**, ocene stopnje sodelovanja tretjih držav z državami članicami na področju ponovnega sprejema v skladu s členom 25a Uredbe (ES) št. 810/2009 ter instrumentov Unije za ponovni sprejem in vseh drugih instrumentov Unije, pomembnih za sodelovanje na področju ponovnega sprejema.

3. Unija in države članice zagotovijo lojalno sodelovanje in tesno usklajevanje med pristojnimi organi ter med Unijo in državami članicami, pa tudi sinergijo med notranjimi in zunanjimi komponentami.

Člen 43

Pristojni organi

1. Vsaka država članica v skladu z nacionalno zakonodajo določi pristojne organe, odgovorne za izpolnjevanje obveznosti, ki izhajajo iz te uredbe.

■

Člen 44

Sodelovanje med državami članicami

1. Sodelovanje in pomoč med pristojnimi organi, določenimi v skladu s členom 43, ***praviloma*** potekata za:
 - (a) omogočanje tranzita prek njihovega ozemlja za pomoč pri izpolnjevanju obveznosti iz odločbe o vrnitvi druge države članice ali pri pridobivanju potnih listin;

- (b) zagotavljanje logistične ■ ali druge materialne pomoči ali pomoči v naravi v zvezi s tranzitom prek njihovega ozemlja na podlagi točke (a);

(ba) lažšanje predaje iz člena 8(1), točka (b);

■

- (d) podporo pri odhodu državljana tretje države v državo članico, v kateri ima pravico do prebivanja v skladu s členom 8(3).

■

2. Sodelovanje in pomoč med pristojnimi organi, določenimi v skladu s členom 43, lahko med drugim potekata za:

- (a) vodenje ali podpiranje političnega dialoga in izmenjav z organi tretjih držav z namenom omogočanja ponovnega sprejema;
- (b) navezovanje stikov s pristojnimi organi tretjih držav zaradi preverjanja istovetnosti državljanov tretjih držav in pridobitve veljavnega potovalnega dokumenta;

(c) organizacijo praktičnih ureditev za izvršitev vrnitve v imenu države članice prosilke;

(d) zagotavljanje logistične ali druge materialne pomoči ali pomoči v naravi.

Člen 45

Podpora agencije Frontex

1. Države članice lahko v skladu z Uredbo (EU) 2019/1896 zahtevajo, da njihovim pristojnim organom pomagajo strokovnjaki, ki jih napoti ali podpira agencija Frontex, vključno z uradniki za zvezo za vračanje in drugimi uradniki za zvezo.
2. Države članice agenciji Frontex zagotovijo ustrezne informacije v zvezi z načrtovanimi potrebami po podpori agencije Frontex, da bi se lahko opravilo potrebno načrtovanja podpore Agencije v skladu ■ z Uredbo (EU) **2019/1896**.

Člen 46

Podpora za vrnitev in reintegracijo

1. Države članice **zagotovijo razpoložljivost svetovanja pri vračanju in reintegraciji**, da državljanom tretjih držav **po potrebi** čim prej v postopku vračanja zagotovijo informacije in smernice o možnostih vrnitve in reintegracije, vključno s programi iz odstavka 3. Svetovanje pri vračanju in reintegraciji se lahko kombinira z drugim svetovanjem v okviru drugih migracijskih postopkov v državi članici.
2. Države članice zagotovijo, da se informacije o vračanju in reintegraciji priskrbijo **najpozneje ob izdaji** odločbe o vrnitvi.
3. Države članice **zagotovijo razpoložljivost programov** za vračanje **in** reintegracijo, ki **se podpirajo ali financirajo na nacionalni ravni ali ravni Unije**. Ti programi **■** vključujejo logistično, finančno **ali** drugo materialno pomoč ali pomoč v naravi oziroma spodbude, vključno s pomočjo pri reintegraciji v državo vrnitve, ki se zagotovi državljanu tretje države.

4. Pomoč pri **vračanju in** reintegraciji ni individualna pravica in ni predpogoj za postopek ponovnega sprejema.
5. Pomoč, zagotovljena v okviru programov za vračanje in reintegracijo, odraža raven sodelovanja in izpolnjevanja obveznosti državljana tretje države ter se lahko sčasoma zmanjša **ali ukine**. Pri določanju vrste in obsega pomoči pri vračanju in reintegraciji, kjer je ustrezno, se **lahko** upoštevajo naslednja merila:
 - (a) sodelovanje zadevnega državljana tretje države med postopkom vračanja in ponovnega sprejema, kot je določeno v členu 21;
 - (b) ali se državljan tretje države vrača prostovoljno ali je odstranjen;

- (c) ali je državljan tretje države državljan tretje države s seznama iz Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1806³⁹;
- (d) ali je bil državljan tretje države obsojen za kaznivo dejanje;
- (e) ali ima državljan tretje države posebne potrebe, ker je ranljiva oseba, mladoletnik, mladoletnik brez spremstva ali del družine;
- (f) *dodatna merila v skladu z nacionalnim pravom.*

6. Pomoč iz tega člena se ne dodeli državljanom tretjih držav, ki so že prejeli drugo ali isto podporo države članice ali Unije. Unija, države članice in Frontex poskrbijo za doslednost in usklajevanje pomoči pri reintegraciji.

Poglavje IX KONČNE DOLOČBE

³⁹ Uredba (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti (UL L 303, 28.11.2018, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

Člen 47

Izredne razmere

1. Če nenavadno veliko število državljanov tretjih držav, ki jih je treba vrniti, predstavlja nepredvideno veliko breme za zmogljivosti centrov za pridržanje v državi članici ali za njeno upravno ali sodno osebje, lahko ta država članica v času takih izrednih razmer dovoli obdobja ■ , ki so daljša od obdobj iz členov **27(1), 33(3) in 38(7)** in sprejme nujne ukrepe v zvezi s pogoji pridržanja, ki odstopajo od tistih iz členov 34(1) in 35(2). ***Države članice lahko začasno prilagodijo upravne postopke in zahteve glede notranjega poročanja, da bi pospešile operacije vračanja, če so take prilagoditve nujno potrebne za obvladovanje izrednih razmer.***

2. Če se zadevna država članica zateče k takšnim izrednim ukrepom, o tem brez odlašanja obvesti Komisijo. Slednjo obvesti tudi takoj, ko ni več razlogov za uporabo teh izrednih ukrepov.
3. Nič v tem členu se ne sme razumeti kot dovoljenje državam članicam, da odstopajo od svoje splošne obveznosti za sprejetje vseh ustreznih, bodisi splošnih ali posebnih, ukrepov, da zagotovijo izpolnjevanje svojih obveznosti iz te uredbe.

Člen 48

Statistični podatki

1. ***Komisija lahko za namene spremljanja sodelovanja s tretjimi državami pri ponovnem sprejemu vsako leto zahteva, da se agenciji Frontex v zvezi z zadevnimi tretjimi državami sporočijo naslednji podatki, razčlenjeni po posameznih tretjih državah:***

- (a) *število zahtev za potrditev državljanstva ter število pozitivnih in negativnih odgovorov, prejetih v zvezi z zahtevami za potrditev državljanstva;*
- (b) *število zahtev za izdajo potnih listin, in med temi število zahtev za izdajo potnih listin v primerih, ko je bilo državljanstvo potrjeno, število potnih listin, ki so jih izdali organi tretje države, in število negativnih odgovorov v zvezi z zahtevami za potne listine.*

I

- 2. *Agencija Frontex Komisiji odobri dostop do podatkov iz odstavka 1. Podatki iz točk (a) in (b), razčlenjeni po državah članicah, se lahko sporočijo tretjim državam za namene spremljanja izvajanja in izpolnjevanja obveznosti ponovnega sprejema, tudi v okviru instrumentov Unije za ponovni sprejem.*

3. Države članice *na zahtevo Komisije zagotovijo potrebne informacije za dokončanje ocene na podlagi člena 9(12), zlasti statistične podatke o številu državljanov tretjih držav, za katere je druga država članica izdala odločbo o vrnitvi, in številu državljanov tretjih držav, ki so bili odstranjeni ali vrnjeni na podlagi priznanih odločb o vrnitvi in, če je ustrezno, odločb, ki odrejajo odstranitev, ki jih je v določenem obdobju izdala druga država članica.*

■

4. *Komisija za namene tega člena po možnosti uporabi informacije, ki so na voljo na podlagi Uredbe (ES) št. 862/2007.*
5. *Kadar Komisija na podlagi člena 9(13) predloži zakonodajni predlog, po potrebi predlaga spremembe tega člena, pri čemer upošteva ustrezne zakonodajne spremembe na področju digitalizacije.*

Člen 49

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011. Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutka izvedbenega akta ne sprejme in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 50

Poročanje

1. Komisija do ... [*pet let od datuma začetka veljavnosti te uredbe*] in nato vsakih pet let poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o uporabi te uredbe v državah članicah in po potrebi predlaga spremembe.

2. Države članice Komisiji na njeno zahtevo pošljejo *razpoložljive* informacije, potrebne za pripravo poročila *na podlagi odstavka 1*, najpozneje devet mesecev pred iztekom roka. *Komisija po možnosti uporabi informacije, ki so ji na voljo na podlagi Uredbe (ES) št. 862/2007.*

Člen 51

Razveljavitev

1. Direktiva 2008/115/ES ■ , Direktiva 2001/40/ES in Odločba Sveta 2004/191/ES se ■ za države članice, za katere je ta uredba zavezujoča, *razveljavijo z datumom začetka uporabe te uredbe na podlagi člena 52(3).*
2. Sklicevanje na razveljavljeni direktivi se šteje kot sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge.

Člen 52

Začetek veljavnosti *in uporaba*

1. Ta uredba začne veljati ■ dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
2. *Člen 1, člena 2(1) do (3) in 4(3), člen 5, člen 7(8) in (9) ter členi 17, 18, 19, 36, 37a, 43, 45, 49, 50 in 51 te uredbe se uporabljajo od začetka veljavnosti.*
3. *Preostale določbe te uredbe se uporabljajo od ... [12 mesecev od datuma začetka veljavnosti].*
4. *Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.*

V ■

Za Evropski parlament

Za Svet

predsednica

predsednik/predsednica